

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasas betűs sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillár.

Nyitótér sora 40 fillár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, április 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexércikk: A kincstár, mint kisajátító.**
- Elhelyezkedés.**
- A román isinat.**
- Beszélgetés a szerb királyllyal.**
- Ujabb botrányok az osztrák képviselőház ülésén.**
- Berlini színészek Budapestén.**
- Följelentés egy ügyvéd ellen.**
- A felújított Hilsner-pőr.**
- Az új pályaudvar építése.**
- A trónörökös ellen.**
- Darányi János szobra.**
- A kereskedők és a reklám.**
- Véres harc a zsványokkal.**
- Tárca: A barátnő.** Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.
- Csarnok: A west-pointi kadét.** Irta: Szebenyi József.

A kincstár, mint kisajátító.

Arad, április 23.

Ha nem volna oly végtelenül bosszantó, úgy csak nevetni lehetne azon a furcsa, szűkkeblű, igazán komikus eljáráson, melyet a kincstár az aradi új pályaudvar felépítéséhez szükséges területek kisajátításánál követ úgy a várossal, mint azon magánosokkal szemben, kik ott tulajdonosok. Majdnem hihetetlen, hogy egy magas erkölcsi testület olyan krajeároskodó, igazságtalan elvet óhajtson megvalósítani, mint a minővel a kincstár lép fel városunk irányában.

A kincstár törvény és jog szerint magánjogi viszonyokban semmivel több joggal nem bír, mint a polgár. A kincstárral

szemben tehát ezen vonatkozásban éppen úgy érvényesülnek a tételes jogszabályok, mint a magánosokkal szemben. A kisajátítási törvény a kincstárnak is törvény. Erkölcsileg nincs tehát sem a polgár, sem a város arra kötelezve, hogy a kincstárnak kedvezzen, midőn ezen kedvezés anyagi hátránnyal jár.

De Arad városa bőkezű óhajtott lenni. Egy részét a területnek ingyen engedte át a kincstárnak, szem előtt tartva ama, kétségtelenül hatalmas közérdeket, mely az új indóház felépítése által érvényesül, magában rejtve egyúttal városunk érdekét is, mely azonban lényegileg szintén közérdek és így istápolása állami cél és feladat. Még tovább ment a város. A kisajátítandó terület értékét oly alacsony árban szabta meg, mely mélyen alatta marad a valódi értéknek. A várost tehát a szűkkeblűség vádjára nem érheti, sőt túl ment azon határon, melyet vagyoni viszonyai megengednek.

Es vajjon milyen kritika illetheti a kincstár eljárását? Igazán lehetetlen a legelítelőbb bírálat alá nem venni a kincstár képviselőinek ajánlatát, melylyel a reájuk fényes megállapítást elutasították és oly alacsony árban óhajtották a kisajátítandó területek értéket megszabni, hogy a békés megegyezés lehetetlenné vált.

Igy a város perelni lesz kénytelen. Jogilag nincs mit szólni a kérdés illetően alakulásához. A kisajátítási törvény részletesen megszabja a kisajátítási per me-

netét. A bíróság fogja szakértői becsü közbejöttévei e kérdést eldönteni. Altalános nézet, hogy a telkek négyszögölének egység-árát a város oly alacsonyan szabta meg, hogy a bírói határozat csak előnyére fog válni. De most más a kérdés. Nevezetesen lényeges itt az erkölcsi szempont is, azon kérdés, vajjon a közérdek szempontjából ajánlatos-e, hogy a város a kincstárral perbe bocsájtkozzék?

Nincs ok, mely parancsolólag diktálná, hogy a város a kincstár előtt beadja derekát. A vidéki városok az állami hatalomnak egyáltalán nem kedvencei. Látjuk és tapasztaljuk, hogy egyedül a főváros az, melyet az állam ölelő karjaiba vesz, mindenképpen támogat és mintegy az egész ország életerejét, kiválóságát, nemességét, előnyeit benne összpontosítva óhajtana. De még a főváros is panaszkodik az állam mostohasága miatt. Vajjon mit szóljanak a vidéki városok?

Különösen Arad van e tekintetben rendkívüli helyzetben. Szinte közmondásos, mily végtelenül indolens, sőt kicsinyesen roszakaratu az állam városunkkal szemben. Uj intézmények kreálásánál Aradra odafenn tekintet soha nem vetnek. Városunk forgalmában, fejlődésében, igyekezetében, emelkedésében, a közélet számos irányzatában sehol és soha nem látjuk és nem tapasztaljuk az állam támogató jóakarátát.

Egy percig sem szabad tehát habozni Arad városának abban, hogy a kérdést

TÁRCA.

A barátnő.

Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.

A fiatal asszony éppen a nagy velencei tükör előtt ült és szőke haját igazította, mikor barátnője belépett hozzá. Előtte a szőnyeggel leterített parketten nyitott skatulyák heverték szanaszét s a diványok, karosszékek, még a mosdóasztal is tele voltak rakva különböző alaku és anyagu világos — kalapokkal.

— Éppen jó, hogy jössz, kedvesem. — kezdte, a mint a tükörben megpillantotta őt, — nagy zavarban vagyok. A modiste leküldte Pestről ezeket a kalapokat, s most nem tudok választani. Mit szólnál ehhez a százszorszépekkel díszített mauveszalagoshoz? Vagy talán ez a másik

Elhallgatott. Tekintete egy pillantásban találkozott a másiknak halálosan szomorú tekintetével s a szó elnémult ajkán.

— Mi bajod? — kérdezte résztvevően és megfogta a kezét.

— Oh, ha tudnád, mennyit szenvedek! — válaszolt amaz, s egy üres dobozt hanyagul odább tolva, egy fáradt mozdulattal a diványra roskadt.

— Szólj, az Istenért, mi lelt? — faggatta a fiatal asszony, s két keze közt melengette a másiknak jéghideg ujjait.

— Te mindig olyan jó voltál hozzám, — kezdte amaz, — hogy eben a szerencsétlenségemben is először is reád gondoltam. Talán te tudnál tanácsot adni, hogy mit tegyek?

— Rendelkezzél velem — szólt a fiatal asszony egyszerűen.

Barátnője fürkészőleg nézett rá. Vajjon meg fogja-e őt érteni? Hiszen ő boldog, s a boldogok nem tudnak semmit arról a sok szív-fájdalomról, a mivel a kevésbbé szerencsés emberek lépten-nyomon meg kell küzdeniök... Őt évi özvegysége alatt teljesen elfelejtette a halottat, a kinek szívet nem, csak a kezét adta egykor — s azóta úgy rendezte be az életet, a hogy neki legkellemesebb. Igyekezett távol tartani magától minden emóciót.

— Art a szépségnek! — ezzel a tréfás megjegyzéssel — háritott el magától minden erre vonatkozó kérdést vagy tudakolódzást. S valóban amióta ismeri, egyetlen laisont vagy csak futó szeszélyt sem vethetett senki a szemére, a szerelem örültségei nem érték fel hozzá, s ő volt az egyetlen, — a barátnője — aki iránt melegebb érdeklődést tanúsított.

Csüggedten hajtotta le a fejét.

— Menynyi mindent kell neked elmondanom, hogy megérthess — vette fel ismét a szót, rövid szünet után. — A tél óta folytonos izgatottságban élek. Nézd, — folytatta, felhajtva ruhája ujját egész a könyökéig — hogy megsóványodtam. Ez a szenvedés megöl.

— De hát mi az? — kérdezte amaz kissé türelmetlenül.

— A férjem... a férjem...

Nem mondta tovább, zokogni kezdett. A fiatal asszony egy mozdulatot tett.

— Nos? kérdezte csaknem keményen.

— Megcsal.

A másik öszerezzent.

— Honnan gondold ezt? Bizonyítékaid vannak reá?

— Nem. Materális bizonyítékaim nincsenek. Oh ők sokkal okosabbak ennél. Nem irnak leveleket. De azért mégis tudom. Tudom ezer semmiségből. Amit más talán észre sem venne, de mégis nekem mindent kibeszél. Oh hányszor megfigyeltem, hogyan igyekszik eltitkolni unottságát, ha velem egyedül van, gyöttrődését, ha néhány nap egymásután itthon kell lennie. a lázt, amely emészti s a mely nyugtalan hánykolódásra készíti éjjel is fekhelyén... Szeretném megértetni vele, hogy azok a nevetséges hazugságok, melyekkel egyegy kimaradását akarja plauzibilissé tenni, ez az ügyetlen tettetés lealacsonyítja s nem méltóak egy olyan férfihez, mint a milyen ő. Hogy úgy sem idéznek e'ő mást, mint hogy siettetik az előbb-utóbb úgy is következőzendő magyarázatot, amely majd a végleges szakítást vonja maga után...

Sokszor elgondolom azonban, hogy talán visszatér még hozzám. Hiszen olyan nagyon szeretett! Talán ez az érzelem csak egy futó szeszély, olyan, mint a szalmatüz, mely lobogó

birói döntés elé vigye. Azt hiszem, így fognak tenni a magánosok is, okosan teszik. A városnak igaza van jogilag, hogy nem hagyja a jussát. Igaza van erkölcsileg, hogy meg nem hódol olyan körülmények előtt, melyek nem a józan ítélkezésben és igazságos mérlegelésben találják gyökereiket. Ám legyen per. Ebből Arad városára szégyen nem fog háramolni.

Dr. Nagy Sándor.

Elhelyezkedés.

Arad, április 23.

(Dsk.) Érdekes mozgalmaknak, irányzatoknak és törekvéseknek tanuja a magyar közvélemény azon része, mely elfogultságtól menten, magasabb szemhatár horizontjáról tekint az itt ott föltűnedező eseményeket s a sok helyen, még a társadalmi sférákban is megnyilvánuló összeütközéseket, torzolkodásokat.

Mindezek a közelgő országgyűlési választások egyre rohamosabban föllépő előjelei, melyek az országnak csaknem minden részében fölcikáznak. Ha régóta érezzük a társadalom békóba verettségét s régóta panaszzuk, hogy a politikai nézeteltérések még társadalmi intézményeinkbe is beletolták a célokra csaknem végzetessé váló összeütközéseket, most már elevenen sajog ez a seb társadalmunkon, mivel a közelgő választások fölhevítik az emberekben a szenvedélyt, mely nem áll meg azoknál a hatásoknál, mik a politikai raisont a társadalom föladataitól s életképességétől elválasszák.

Ugy a politikai pártok, mint az ezek által jogtalanul igénybe vett társadalmi intézmények keretében nagyban megindult az *elhelyezkedés* processzusa, alkotmányosságunk első éveiben az irányzatoknak az a sokfélesége, a mi ma széttagolja a törekvéseknek régi egyöntetűségét, nem volt meg. Volt alkotmány hűségben kitartó párt a kiegyezés alapján és annak ellenzőjeként, s bizonyára volt lappangóban, kivált akkoriban, egy aulikus, föderális gondolkozású is, de aztán egyéb semmi.

Az újabb alkotmányos élet azonban e teljes jogszerűséggel fönlálló politikai pártok közé beékkelt más alapeveket is, melyek részint a politikai, részint a társadalmi élet talajából

sarjadtak ki, s melyek nagyrészen nem is bírnak *politikailag* létjogosultsággal, hanem irányzataikat a parlamenti küzdterén kívül állólag volnának hivatalos erejükhez mérten megvalósítani. Az antiszemita párt volt az első fecskéje annak a vaktába való erőlködésnek, mely bizonyos meghatározott, szűklátókörű szemüvegen akar nézni mindent s abból akarja elbírálni az összes legvitálisabb érdekeit, a mit egyes érzelmi, vagy érdekkörök obscurus fölfogása megenged, jóváhagy.

Az antiszemitákat elsöpörte a saját arra nem valóságuk, azonban csakhamar megalkult, a néppárt, mely szintén antiszemita ugyan, de első sorban felekezeti irányzatokat akar érvényesíteni azon a téren, a hol azoknak már csak magasabb etikai szempontból sincs semmi helyök, nem is szólva a politikájukról, szervezkednek már a kereskedők, a tisztviselők, a szocialisták, a mezőgazdák, a nemzetiségek s Isten tudja még, micsoda kis kaliberű érdek-csoportok, a magok összeségükben egymással talán ellenkező vezetésnek diadalra juttatására. Es aztán keresik az érintkezési pontokat az egyes már létező pártokkal s ha ilyeneket nem találnak, önállóan bontják ki kopott, vagy újrafestett lobogójukat. Akarnak be- és elhelyezkedni, mivel tudják, s hiszik, hogy a létező pártoknak már megszerzett prestigéje az ő különleges óhajaikat is talán közelebb viszi a célhoz.

Erős a gyanuk, sőt az események is azt bizonyítják, hogy ezek az érdek-szövetkezetek valamennyien a szabadelvű-párt keretén kívül álló pártok valamelyikével lépnek összeköttetésbe, s aztán az új háznak baloldala egy valóságos építő hada léssen nem az országnak, hanem Babel-tornyának.

Megnyugtató e tekintetben az agrárok mozgolódása egyedül, míg a többieké mind a fenntelzett sejtelemnek ad tápot. Az agráriusok, a mezőgazdasági érdekek hívei február hó végén értekezletet tartottak Budapesten, s elhatározták, hogy a közeledő választásokra szervezkedni fognak. Akkor nagy feltűnést okozott ez a mozgalom. Sokan úgy tekintették, mint a kereskedelmi érdekek ellen való állásfoglalást, mások attól tartottak, hogy egy külön agrár-párt a szabadelvűpártnak is kellemetlenséget okozhat, mert a pártból többeket

magához vonhat. *Károlyi* Sándor gróf e hó 15-ikére újabb értekezletet hívott össze, melyen számos megye birtokossága volt képviselve. Az elnök az agrár-programm kidolgozására kiküldött bizottság tanácskozási azzai a kijelentéssel nyitotta meg, hogy ez a program *ne jelentsen külön pártot*. A felszólalók egyike sem követelte a külön párt alakítását, sőt utalás történt arra is, hogy a mai viszonyok között *ugy a kormány magatartása*, valamint a kereskedelmi elemek higgadtabb felfogása mellett nem volna lehetetlen a főpontokra nézve egyetértésre jutni s az agrárpolitikát a nemzet egyes rétegeinek minden jogosult érdekét felkaroló cselekvéssé fejleszteni. Ez a legnagyobb dicsérete a kormány politikájának, mely az ország összes érdekeit fölkarolja s összhangba hozza.

TÁVIRATOK.

A bur háboru.

London, ápr. 23. A reggeli lapok jelentik Standertonból tegnapi kelettel: *Bothané*, a bur fővezér felesége visszatért férjénél tett második látogatásából. Ugy látszik, hogy nagyon bizik benne, hogy a béke érdekében való fáradozásai sikerre fognak vezetni. Most Pretóriába ment, hogy *Kitchener* lordnak jelentést tegyen férjénél tett látogatásról.

London, ápr. 23. *Kitchener* lord jelenti: Harminckilenc önkéntes század legénysége ma indult el hazafelé, illetőleg a partvidékre, a hol hajóra száll.

Fokváros, ápr. 22. A városi kereskedelmi kamara mai rendes évi közgyűlésén az elnök konstata, hogy az Angliával való kereskedelem nagyon növekedett, de ugyanolyan arányban hanyatlott a kereskedelem más országokkal, nevezetesen Németországgal szemben. A gyarmatokkal való kereskedelem majdnem megkétszereződött, különösen Ausztráliával és az ázsiai gyarmatokkal. A háboru befejezésével a föllendülés korszaka fog kezdődni.

Bombay, ápr. 23. A *Havarden-Castle* nevű gőzös ma reggel bur foglyokkal ideérkezett.

Diplomáciai összeütközés.

Konstantinápoly, ápr. 22. *Szinovjev* orosz nagykövet és a porta között komoly dif-

lánggal ég, de hirtelen kialszik. — Máskor meg ismét azt mondom önmagamnak: olyan átkos szenvedély rágódik a lelkén, a mely örültté és vakká teszi; a mely rajta ül a képzületén, mint egy lidérc s kiszorít a szívéből minden más, nemesebb érzelmet. Néha meg éppen önmagamot vádolom. Talán mindennek én magam vagyok az oka. Elhanyagoltam a feleség szerepét, hogy jobban, igazabban lehessenek anya. Talán ha kevesebbet foglalkozom gyermekemmel s ehelyett igyekezem őt mulattatni, neki tetszeni, őt magamhoz láncolni — talán akkor nem kereste volna másutt a szórakozást, a vágyakat, az olcsó szírelmet...

Elhallgatott.

— Tévedsz — szólalt meg a másik tévázva. — A férfi hűtlenségéről sohasem az asszony tehet. Benne van az ő vérükben, a nevelés rendszerükben, a társadalmi szabályok engedékenységében velük szemben. Es épp úgy, miként egy csapat libát nem lehet meggátolni abban, hogy hajnalkor ne gágogjon a felkelő nap felé, épp oly kevéssé lehet megakadályozni azt, hogy a férfi szíve másfelé ne forduljon, ha jóllakott a mi mindig egyforma gyöngédségünkkel.

— Ez épp oly kevéssé vigasztaló, mintha egy orvos rideg fiziológiai érvekkel bizonyítaná be egy anya előtt, hogy agonizáló gyermeke már születésekor hozta magával a halál csíráját. Pedig én vigasztalásért jöttem hozzád.

— Hát ha esalódtál? — kockáztatta meg a fiatal asszony halkán, vonatottan. — Azok a

jelek, a melyekről beszéltél, még nem bizonyítanak semmit.

— Nem, nem, — hiszen már idegen vagyok miatta a saját házamban is. Szászor is megkérdeztem önmagamtól, hogy ez a férfi — aki alig látszik ismerni, aki most már sohasem érinti meg homlokomat sem ajakával, aki minden pillanatban az órára tekint — mint a kit várnak s a ki fél, hogy későn talál érkezni a légyottra — azonos-e azzal a másikkal, a ki nekem adta a nevét s egyszer megesküdött, hogy nálam nélkül nem tudna élni sem...

Uh ezeket a vékony fekete tüket, a melyek az időt mutatják, a melyeket a férjem szeméi percről-percre követnek, ezeket a tüket, a melyek a távozásra intik s mintegy megbosszorkányozták, a melyek egy más asszonynak tett bűvös ígéretére figyelmeztetik: ezeket szeretném a tiz körmömmel letépni az órának fehér lapjáról s összezuzni cipőmnek a sarka alatt!

A másik asszony tágra nyílt szemekkel hallgatott reá. Kissé összehúzódott, mintha félne s közelebb bujt a divány szögletéhez. Gyors mozdulatától leesett egy a kalapok közül a divány karjáról a földre s megrögzette a fehér selyempapírt. De most nem ügyelt rá senki. Mind a kettő el volt mélyedve a gondolataiba.

— Mondd, — szakította meg a esendőt a háziasszony — testet öltött-e gyanud? Sejtet-e, hogy ki az, a ki magánál tartja férjed lelkét?

— Csak annyit tudok, hogy — szóko.

A másik összeresztent.

— Honnan tudod?

— Egy hajszálát a férjem kabátjának gombján találtam...

— Oh, ez nem bizonyít semmit. A szobaleány...

De amaz közbevágott.

— Az barna.

Elhallgattak. És a mélységes esendben behallatszott a nyitott ablakon át az esti rovarok egyhangu zümmögése és a békáknak rövid, gyors, melancholikus brekegése. És faluról-falura szállott a haragnak elringató távoli szava, mely olyan kopott, öreges és megindító volt, mint a nagyanya altató dala unokája bölcsője felett...

Hogy nem kapott feleletet, mintegy önmagához beszélve folytatta:

— Ha megkérdezem, hová megy, honnan jön, szinte megszánom zavara miatt. És azok a lehetetlen kifogások, melyeket remegő ajakkal dadog, azok a valószínűtlen történetek, a melyeket kigondol és amelyekkel folyton ellentmond önmagának, arcomba kergetik a vért. Szeretném odakiáltani neki: De haragudj meg hát! Légy férfi! Mondd meg, hogy onnan jössz és oda mégy, a hová tetszik, és viseld el a következményeket!

De erőt veszek magamon és elhallgatom a megvetést, melyet ilyenkor iránta érek. Kivülről ismerem már minden hazugságát a szóról-szóra el tudnám azokat mondani. S a bánat, amelyet egész télen szótlannal hurokoltam szívemben, örültté tesz, megtör... és min-

ferenciák merültek föl a különféle bűncselekményekkel vádolt erzerumi kurdok ügyében ítélő rendkívüli bíróságnak az összeállítása tárgyában. A nagykövet visszatartotta a portának a bíróság megalakítására vonatkozó ajánlatát.

A román zsinat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi román zsinat érdemleges tárgyalásait tulajdonképp csak ma kezdette meg. Goldis József püspök ült az elnöki székekben s megjelentek az összes zsinati tagok, a kik érdeklődéssel hallgatták a szőnyegen forgó, jobbára az egyházi vagyon és az alapok okszerű kezelésére vonatkozó javaslatokat.

Ma a gazdasági bizottság tette meg előterjesztéseit az egyházi és iskolai vagyoni állapotokról, végezetül pedig összeállították a költségvetést. Igen érdekes az a határozat, melylyel a zsinat kimondotta, hogy a behajthatatlan tartozásokat nem engedi el, mert ezen a címen évente mind nagyobb összegeket irnak le az alapokból, melyek így hamarosan tönkre fognak menni. A zsinat állást foglal minden néven nevezendő törlés ellen s elvileg kimondja, hogy behajthatatlanság címen sem most, sem a jövőben egyházi vagyoni tartozásokat senkinek el nem enged.

Az ülésen szóba került a Metianu-alap is, amely már-már szintén áldozata lett a rossz gazdálkodásnak. Az alap áll az egyházmegyei nyomdából és 20.000 korona készpénz-hagyományból. Mikor Metianu püspököt megválasztották érsekké, saját pénzéből tette ezt az alapítványt az egyházi vagyon gyarapítására. Az alapítvány leltározására még a tavalyi zsinaton egy bizottságot küldöttek ki azzal az utasítással, hogy becsülje fel a nyomdát s vegye leltárba a készpénz-hagyományt és a kint lévő követeléseket. A bizottság gondos utánjárással megállapította, hogy a kétes és behajthatatlan tartozások összege 45.000 frt, 60.000 frt vagyoni értékekkel szemben. Az egyházmegyei nyomdába fektetett nagy összeg a rossz gazdálkodás következtében jutott ebbe a rossz helyzetbe. E miatt a szentszék még a múlt hóban kénytelen volt felmenteni Contea Tivadar képezdei tanárt mert az ő ha-

nyagsága okozta, hogy az alapítvány 60.000 frtnyi értékéből 45.000 frt dubiózus és behajthatatlan tartozás.

Foglalkoztak ezután az ugynevezett *filléres adóval*, mely lelkek szerint vették ki s a tanintézetek istápolására fordítatik. Ebből az adóból főleg a bihari és bánáti részeken, hol a lakosság szegény, alig lehetett valamit behajtani. A zsinat az összes espereseket személyes és anyagi felelősség alatt utasította, hogy a hátralékos tartozásokat sürgősen hajtsák be, mert csak ez esetben kapják meg az 500 frtos esperesi fizetési kiegészítést és pedig oly arányban, a mily arányban a filléres adót behajtják.

Majd a *szentszéki hivatalnokok*, továbbá a *szeminárium* és a *tanítóképző intézet* tanáraink *fizetésemelés iránti kérelme* került tárgyalás alá. Erre a kérelemre az szolgáltatott okot, hogy tavaly Papp Ignác dr. szentszéki előadó fizetését személyi pótlékkal emelték. A zsinat kimondotta, hogy ezentul sem személyi pótlékot, sem remunerációt nem ad, mert a fizetéseket közelebb úgy is rendezni szándékozik s rossz vért szülne, ha addig egyesek fizetését fel emelné. Papp Ignác dr. az 500 korona személyi pótlékot, illetve tiszteletdíjat a kongrua rendezése körüli munkásságáért kapta, ez azonban a jövőre nem kötelező. A tanári kar kérvényét a zsinat kiadta a gondnoksági és kérelmezési bizottságnak, hogy vegye azt tüzetes tárgyalás alá s a jövő évi zsinaton tegyen róla előterjesztést.

Ezután kérvényeket tárgyaltak, Jobbára olyan kérvények voltak soron, amelyben különféle egyházi alapok tartozásait kérték a kölcsönvevők leírni. A zsinat ezeknek sem engedett semmi leírást, hanem utasítást adott a tartozások szigorú behajtására.

Goldis József püspök hangsúlyozta, hogy ha ezeket a leírásokat minduntalan engedélyeznék, az egyházi vagyon teljesen tönkremenne. Azt sem pártolja, hogy az egyház különféle javadalmakat vásárol, ha rajta függene, *eladná az összes egyházi vagyont képező ingatlanokat s ezek értékét takarékpénztárakban gyűmölcsöztetné*, így legalább biztos volna minden alap és befolya a követelés is.

A temesvár-módsi vicinális vasutttól átvett 10.000 forintnyi elsőbbségi kötvényt a zsinat kénytelen volt elfogadni. Ezekkel a köt-

vényekkel Szent Mihály falu van érdekelve, hol a szentszék mint nagybirtokos szerepel. Ha a zsinat a kötvényeket át nem veszi, a papi alap lett volna veszélyeztetve. Azt azonban kimondotta a zsinat, hogy jövőre ily anyagi károkért nem szavatol s a követelést azok terhére hárítja, kik a kötvényeket megveszik.

Holnap az egyházi bizottság jelentésére kerül a sor.

A zsinati tagok nagy része délben Goldis asztalához volt hivatalos. A vendéglátó püspök figyelmeztette a tagokat, hogy igyekezzenek megérteni egymást, objektíve, személyi tekintetek nélkül letárgyalni az ügyeket, főleg pedig hogy ne legyen sok diskuszió a zsinaton, melynek eddigi menetével egyébként meg van elégedve.

Beszélgetés a szerb királyljal.

(A szerbiai állapotok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

A bécsi *Neue Freue Presse* egyik munkatársát Sándor szerb király Wuic Mihály miniszterelnök közbenjárása folytán majdnem egy órai kihallgatáson fogadta. A lap munkatársa érdekesen írja le az utóbbi időben oly sokat emlegetett uralkodóval folytatott beszélgetését. A mi tulajdonképpen nem is beszélgetés volt, mert a király majdnem egy óra hosszat beszélt egy folytatásban minden kérdés nélkül.

A tudósítót a király a régi konak dolgozó szobájában fogadta. Ez egy három ablakos terem, a szerbek fiatal uralkodója itt tartózkodik legszívesebben s itt intézi az államügyek legnagyobb részét.

Sándor király igen szívélyesen fogadta a *Presse* munkatársát. Beszédében egyszerű természetű, a komorságnak némi jele látszik rajta, a mi az utóbbi idők viszonyainak tudható be.

A beszélgetés Szerbia legújabb alkotmányainak proklamásáról folyt, a mely egész Európában szívélyes viszhangra talált.

A király nagy bőbeszédűséggel adta elő, hogy atyja halála és az ő nősülése képezték az indító okot az 1869 és 1888-iki alkotmányok megjavítására, miután ezek nagyrészt egy régensségre voltak alapítva.

den perc, minden óra nehezebbé, elviselhetlenebbé, öldöklőbbé teszi... Nem, nem bírom tovább cipelni a keresztet s azért jöttem hozzád, vedd le azt baráti kezeiddel a vállaimról.

Elfődte az arcát zsebkendőjével és újra sírni kezdett.

— Szegény asszony — suttogott a másik és forró arcát barátnője jéghideg arcához szoritotta. — Hozzám jöttél tanácsért, vigasztalásért. — Mi vezetett ide? — Nem tudom. Talán intuíción volt. Jól van, elfogadom a megbízást. — Beszélek a férjeddal, és nem kétlem, hogy gyermekkor barátnője szavaira hallgatni fog. Hanem egyet meg kell ígérened: hogy ezt a látogatást titokban tartod.

— Igérem — válaszolt az asszony és hálásan megszorította a kezét. Aztán a minden nőben élő kimélet az iránt, a kit szeret, újra a szájába adta a szót:

— Talán nem is olyan hibás, mint a milyennek első pillanatra látszik. Talán én vagyok mindennek az oka. Azok közé a telhetetlen anyák közé tartoztam, a kik nem merik dajkáikra bízni gyermeküket, mert féltékenyek első mosolyára. Szerettem volna meghosszabbítani a bizonytalan szavak, az első ingadozó lépések, az első értelmes tekintet időszakát. Mert valahányszor le-lebocsátottam a megrövidült szoknyácskák egy-egy hajtását, mindannyiszor szívszorogva gondoltam el, hogy gyermekem napról-napra jobban kinő a gondjaim alól, óráról órára kevésebb lesz az anyám, hogy rajtam kívül álló befolyások fogják uralni ártatlan lel-

két, képzeletét s nem én foglalom ely az első helyet majd szívében. Még a babuira is féltékeny voltam, mert szívesebben játszott velük, mint velem s mert ugyanazokat a másoknak értelmetlen, kedveskedő szavakat mondta el nekik, mint a melyeket az édes anyja iránt érzett szeretete adott kis szívébe szájacskájára...

— An, de most — folytatta szenvedélyesen, — másképp van mindez. Én, aki eddig erővel is visszatartottam volna az időt, hogy csak mentül tovább mellettem maradhasson gyermekem, most azt kívánám — ha az öregséget jelenti is ez számomra — hogy mentül előbb érje el azt az időt, midőn megértheti anyja szenvedéseit... Szeretném, ha ma már ismerne mindent, hogy tudná, ki a bűnös kettőnk közül, hogy választhasson az üldöző és az üldözött között, hogy támaszom, bizalmasom legyen, barátnóm épp úgy, mint gyermekem is, hogy ártatlan lelkének egész melegével a pártomra álljon, hogy elforduljon attól, aki boldogtalanná tette anyját s megátkozta azt, aki ezt a szerencsétlenséget hozta ránk!... Ah! — kiáltott fel magánkívül a méltatlankodástól — ha csak rá gondolok is arra az asszonyra, meg tudom érteni azokat a szerencsétleneket, akik az utcasarkokon meglapulva várják vetélytársnőiket, hogy vitriolt öntsenek csalárd szemek közé...

Mérhetetlen izgatottságában felugrott helyéről s barátnője elé állott.

A kezei ököibe szorultak, szemek égtek s egész teste remegett a felszabadult szenvedé-

lyektől: a fájdalom és harag annyira uralkodott rajta, hogy meg kellett támaszkodnia, hogy el ne essék.

Elkeseredésében önköntelenül is emeltebb hangon beszélt s a szellő felkapta szavait s kivitte a kertbe, a fák, a bokrok, az aludni készülő madarak közé...

És egyszerre mintha ezer meg ezer szörny kelt volna életre, megelevenedett a kert, a mező: éles, megszakított, rosszindulatu hahota hallatszott be hozzájuk, sgunyolódó, kísérteties kacagás, a mely mintegy egymásnak felelgetve támadt egyik fán és a másikon.

Az örökké félgyszert viselő szarkák, a kik tudják, hogy hová vannak elrejtve a kincsek s a kiknek nyomában szerencsétlenség jár, ha csörgésüket hallva nem köszön nekik az ember, birtelen felébresztve álmukból, riadtan menekültek a felfutó levelei közül, s rikácsolva figyelmeztették egymást valami láthatatlan veszedelemre.

A két asszony ijedten rászakodott össze, s az, a ki állott, önkéntelen mozdulattal buzódott közelebb a másikhoz.

De az hirtelen, indokolatlan hevességgel tolta el őt magától s hidegen így szólt:

— Az előbb azt mondtam, hogy beszéllek a férjeddal. Elhamarkodott ígéret volt. Végezd el csak magad a dolgot — az ilyenbe beleavatkozni sohasem jó egy harmadiknak.

Felállott helyéről, az ablakhoz lépett és lekiáltott a földszintre:

— Mari, hozza be a lámpát.

— Népemnek nyugalom kell a fejlődéshez — mondá a király — s ez új alkotmányban azt megtalálja. Szigorúan parlamentáris viszony, mint a minő Poroszországban vagy Ausztria-Magyarországban van, az nálunk lehetetlen, azt népem és országom hosszabb időre nem bírná ki, azért kellett egy lojális konstitucionális alkotmányról gondoskodnom.

Tisztán népképviselőt Szerbiában lehetetlen, ezt megmutatták a 1888. viszonyok, midőn az ország egy 760 tagúgyülekezetet küldött érdekeik képviselőjére, de ennek nagy része egyszerű paraszt volt s a művelt elem nagyon kis számban volt köztük képviselve.

Ezt elkerülendő, de mégis, hogy minden pártnak elég legyen téve, neveztem ki a következő arányban az új szenatus tagjait: 11 radikális, 11 haladóparti, 4 liberális és 4 semleges párton kívül. A kinevezettek művelt, tapasztalt emberek, kik az államnak már számos szolgálatot tettek.

A mint a két kamara megalakul s az új alkotmányt elfogadja, arra én újlag esküt teszek s hiszem, hogy művem maradandó lesz Szerbia életében . . .

A két kamara előnyös voltát fejtegette még a király majd egy nyomtatott példányt az új alkotmányból adott át az interviewolnak.

A külügyi viszonyokat a király beszélgetése folyamán nem érintette s miután még felhatalmazta az újságírókat szavait a nyilvánosságra hozni, hosszú szívélyes bucsut vett tőle.

Az előszobán épp akkor ment át *Draga* királyné ifju huga vállaira támaszkodva megjegyzi a cikk írója, hogy látható volt, miképp rövid idő múlva Szerbiában örvendetes családi esemény lesz.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: A bor. szimű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: A kis mama, vigjáték. Tapolcai Dezső vendégléptével. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Coralie és Társa. bohózat. Tapolcai Dezső vendégléptével. (Páros bérlet.)

* **Pálmay Ilka Aradon.** A téli szezon utolsó heteit vendégszereplésekkel teszi érdekessé az igazgató. K. *Hegyessi* Mari asszony ma bucsuzott el tőlünk, csütörtökön és pénteken mint azt jelentik — már *Tapolcai* Dezső játszik, őt fogja követni *Pálmay* Ilka asszony, majd a budapesti *Uránia* színház rendez néhány előadást és nem lehetetlen, hogy újból lejön *Miss Halton* is, ki most a fővárosban játszik. *Pálmay* Ilka értesülésünk szerint három este vendégszerepel. A *Nebántsvirág* és a *Szép Heléna* operettekben s a *Huszárcsiny*-ben lép fel, felemelt helyérek mellett. A színügyi bizottság holnap délelőtt 11 órakor ülést tart, melyen az igazgatónak a helyérek felemelése iránt beadott kérelmét fogja tárgyalni.

* **Tapolcai Dezső** a mióta elkerült Aradról és a budapesti Vigszínház tagja lett, nem játszott nálunk. Annyi év után most jön le először, hogy bemutatthassa megizmosodott, művészi tehetségét. *Tapolcai* ezuttal két jó szerepben fog az aradi színpadon föllépni. Mindakettőben nagy sikereket aratott a Vigszínházban, mind a kettő mozgékony, jókedvű lelkéhez találóan illik. Csütörtökön a *Kismama* bájos vigjátéknak lesz a fiatal zeneszerzője, a mely szerepet nálunk *László* Gyula játszott, pénteken pedig *Coralie és társa* bohózatban lesz a középpont Dufaurel szerepével, melyet *Rubos* Arpád ismertetett meg a mi közönségünkkel. A csütörtöki vendéglátásra már szerdán válthatók jegyek. Ez az előadás páratlan bérletre esik.

* **Gárdonyi Géza** *A bor* szerzője, darabja holnap, negyedik előadására Aradra érkezik. A szintársulat, mely a nagyértékű darabral oly zajos sikert aratott, ma még külön tartott egy

próbát. A szereplők mind igazi szeretettel játszanak *Gárdonyi* darabjában, de hogy ő maga is jelen lesz, lelkük fokozott erejével akarják *A bor* erejét és zamatját a közönség lelkébe lopni. *Gárdonyi*, kit tegnapelőtt Szegeden zajosan ünnepeltek, Budapestről *Leszkay* igazgatóval fog megérkezni a holnap előadásra.

* **A lowodi árva.** A nevelő drámája a lowodi árva érzélgős története, bő alkalmat adott *Hegyessi* Marinak, hogy szép tehetségét bemutassa. A zsufolásig megtelt színház minden egyes jelenet után zajosan megtapsolta a művésznőt, ki különösen az első felvonás nagy jelenetében nagy drámai erővel jellemezte az elnyomott sziv, az elkeseredett lélek minden szenvedését. *Hegyessi* Mari ezen alakításával megmutatta, hogy a különböző érzületek tolmácsolásában a legfinomabb nuanszok felett rendelkezik és ezen finom vonások képezték mai szereplésének minden erejét. — A másik nagy szerep *Palágyi* kezében volt, ki mint lord Rochester igen ügyesen játszott. A többi kisebb szerepekben *Bácsné*, *Mezei*, *Tolnayné*, *Szöke* ügyeskedtek.

* **Új színésznő Leszkaynál.** Egyik nagy aradi lapban olvassuk: Sajnálattal értesülünk, hogy *Balázs* Olga, szintársulatunk drámai hősnője s a Szigligeti-színház egyik legszorgalmasabb, ambiciózus tagja megvált a társulattól. *Balázs* Olgát valószínűleg *Leszkay* András szerződteti a Magyar Színházhoz.

* **Gazsi Mariska**, a budapesti *Népszínház* művésznője, kit a *Porzolt*-féle afférben oly sűrűn emlegettek a lapok, ma megvált a színházról s a *Vigszínház* kötelékébe lépett.

* **A Magyar Színház** új bérloigazgatója, *Leszkay* András, a következő tagokkal veszi át október 1-én a színházat: *Palásthy* Géza, *Medgyaszai* Géza, *Boross* Endre, *Mátray* József, *Ráthonyi* Akos, *Szilágyi* Vilmos, dr. *Dalnoky* Viktor, *Kertész* Aladár, *Báthory* István, *Bellák* Lajos, *Erdős* Béla, *Fáncsy* Tamás, *Fekete* Adolf, *Kalocsay* Viktor, *Kunossy* Ernő, *Laposy* Gusztáv, *Lendvai* Nándor, *Lenkefi* Kornél, *Leszkay* Dezső, *Takács* Antal, *Donáth* Lajos, — *Ledofszky* Gizella, *Szoyer* Ilonka, *Várköviné* Szidonia, *Horváth* Rózi, *Lendvai* Nándorné, *Lenkefiné*, *Pénzesné*, *Posfai* Ella, *Völgyi* Kata, *Karvázy* Rózi.

Ujabb botrányok

az osztrák képviselőház ülésén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23

A Reichsrathban megint forró volt ma a hangulat. A piszkolódó, gyalázó, lealacsonyító kifejezések egész tömege röpködött a levegőben, a minek természetesen az lett a következménye, hogy az osztrák képviselő urak összegabalyodtak és meghuzdalták egymást. Mindez szinte elmaradhatlan velejárója már a Reichsrath üléseinek. Ma már legfeljebb csak az keltene csodálkozást, ha egyszer azt a hirt hozná a táviró, hogy odaát csendben, rendben tárgyaltak és senkit nem gazembereztek le.

Ma Bécs híres polgármesterének *Lueger*-nek is kijutott az általános mosdatásból. Ezt kiáltozták felé:

— Ott ül a piszkos-király!

Lueger ijedten huzta le fejét a padba s a mint feltűnés nélkül tehette, elkotródott. Sic transit glória mundi . . .

A mai ülés *Tschan* német nemzeti párti képviselő interpellációjával kezdődött. *Tschan* azt kérdezte az elnöktől, igaz-e, hogy a német nemzeti párt április hó 19-én tartott ülése alkalmából a rendőrbiztos utasítást kapott, hogy *Wolf* képviselőt azonnal tartóztassa le, mihelyt

kritizálni meri *Ferenc Ferdinánd* főherceget a katolikus Schulverein protektorságának elfogadása miatt. Interpelláló meggyőződése szerint nem igaz *Körber* miniszterelnöknek a minap tett azon kijelentése, hogy a trónörökös magán személy, mert a főherceg egyuttal trónörökös is és mint ilyen a császárt képviseli.

Az elnök kitérőleg csak annyit válaszol, hogy az interpellációt ne hozzá intézzék, hanem a miniszterelnökhöz, mert a válaszadás nem reá tartozik.

Alig hangzott el az interpelláció, a keresztény szocialista *Wohlmayer* és *Voelkl* st.-pölteni polgármester csunyan összevesztek. *Voelkl* így kiáltozott *Wohlmayer* felé:

— Ön aljas, perfid, leköpní való lump, aki a világ legutolsó himpellérje!

— Gazember, becstelen bitang! — vág vissza *Wohlmayer*.

Erre általános veszekedés, ordítás, skandalum támadt. A képviselők felugráltak helyeikről s szokás szerint ököllel verték a padot. A fülsiketítő zsvajban élesen süvöltött fel a *Weisskirchner* hangja:

— Ne gyalázkodjanak örökké. Micsoda szemtelenség ez!

— Ti honosítottatok meg ezt a hangot — ordít vissza *Malik*.

Schulmayer felugrik helyéről, rámutat *Lueger*-re s tele torokkal kiált:

— Ott ül a piszkos-király . . .

A vihar nagy nehezen lecsendesült s ismét hozzá lehetett fogni a tanácskozáshoz.

Az elnök bejelenti, hogy a beérkezett irományok közt van *Schönerer* indítványa Galicia és Bukovina elkülönítéséről s Dalmáciának a magyar korona országaihoz való csatolásáról.

Ugyancsak *Schönerer* indítványozza, hogy Német-Ausztria, valamint Galicia és Bukovina a delegációkban képviseltessék, míg Magyarország és Ausztria közt a perszonális unió meg nem történik. Végül indítványt nyújtott be, mely azt célozza, hogy a zsidóknak Ausztriába való vándorlása és letelepülése megtiltassék.

Az ülés általános izgalom között ért véget.

Följelentés egy ügyvéd ellen,

(Sikkasztás az egyetemi könyvtárban.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjatól. —

Kolozsvár, április 23.

Igen kényes és esetleg szenzációvá is kialakulható ügy aktái vannak most a kolozsvári ügyvédi kamara íróasztalának fiókjában.

Az eset főszereplője egy román ügyvéd, a kinek feje fölött ott lebeg az eshetőség, hogy *sikkasztás* címén feljelentést adjanak be ellene hivatalosan, a mely ténykedés pedig az egész kolozsvári ügyvédi kart, habár közvetve is, de kinosan érintené.

A dolog, amelyről most még csak titokban, szoros diszkéció alatt suttognak, ott kezdődik, hogy a román fiskális körülbelül négy évvel ezelőtt hat darab 1500 — 2000 forintot érő, de mint ritkaság, ennél a summánál jóval többre becsülhető könyvet kölcsönzött ki az *Egyetemi Könyvtár*-ból. A munkákat kiadták a szabályszerű elismervény ellenében, melylyel írásban dokumentálódott az átvétel.

Hónapok, sőt évek multak el, de a becses munkák még mindig nem álltak ott a könyvtárban. Az ügyvéd nem szolgáltatta be, bár erre többszörösen felszólították. Egy szó választ

sem adott az udvarias hangú felkérésekre. A könyvtár vezetősége erre feljelentést nyújtott be az egyetemi tanácshoz. Ez aztán erélyesen átírt az ügyvédi kamarához, kellő orvoslást kérve, melynek meg nem történte kompromittálná az egész kart. — Az ügyvédi kamara erre a következő energikus felszólítást küldte a román fiskálisnak:

Kérem a szóban forgó műveket, haladéktalanul, huszonnégy óra záros határidő letele alatt beszolgáltatni, mert különben megteszük a *legvégső lépéseket*.

Semmi felelet. Az ügyvéd mintha mi sem történt volna, indolens maradt a megkereséssel szemben. Az egyetemi tanács most — látva, hogy a papirokon folytatott purparléknak semmi eredménye nincs, — átruházta képviselőjét a kincstári ügyészre, a ki sikkasztásért feljeleníti a könyvbarát ügyvédet.

Lehet azonban, hogy az ügyet valami formák közt eltussolják.

Berlini színészek Budapesten.

(Látogatás Lehmann Elzával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 23.

A berliniek vigan rikatják meg estéről-estére a budapesti közönséget, még pedig nemcsak azt a részét a melyről mindenki tudja, hogy még inkább német, mint magyar, hanem megrikatják azokat is, a kiket tisztán csak a berliniek művészete vonz a Vigszínházba.

Hejh! Pedig igazán kicsi hija volt, hogy a berliniek maguk is rivásra nem fakadtak. Az lett volna az igazi tragédia. A hölgyek Lehmann Elzával, a kiről Ambrus Zoltán azt mondja, hogy a modern színpad egyik legkiválóbb művésznője, ugyancsak szeptegtek az első estén és sírógörcsöktől féltek.

De szerencsére, a botrány elmaradt. Szerencsére mondom, mert ámbár, tartózkodás nélkül vallom magam sovínisztának, mégis örülök, hogy ezuttal simán folyt le a német előadás. Mert tudom, hogy a berliniek a botrányt meg nem érdemelték és mert ha ez történt volna, igen keserves órákat szereztek volna különben bátor tüntetőink a hármasszövetség szigorú óreinek. Nem tudom bizonyosan, de azt beszélük, hogy a *Deutsches Theater* budapesti vendégszereplése iránt maga a német császár is melegen érdeklődött.

Aztán biztosítékunk van arra, hogy a Vigszínházban többé németek nem játszanak.

Tudósítónknak — e sorok írójának — alkalma volt tegnap Lehmann Elzával, a németek bájos nagy művésznőjével beszélgetni. Vendégszereplésük első napjáról oly érdekes dolgokat mondott, hogy érdemes a feljegyzésre.

— Hát tudja — mondotta a művésznő — őszintén mondhatom önnek, hogy soha olyan kritikus napom nem volt, mint itt az első előadáson. Mint kezdő színésznőnek, első debütömön sem volt olyan horribilis lámpalázam, mint szombaton este 7 órakor. Hát az történt, hogy Brahms, az igazgatónk délután maga köré gyűjtött bennünket a színpadon és kioktatott arra az esetre, ha tüntetések lennének. Különösen nekem tartott prelekiót, miként viselkedjem a tüntetés esetén. Tudja, hogy a *Henschel fuvarost* játszottuk és nekem mindjárt az elején jelenésem van . . .

Megkezdődött az előadás . . . valósággal remegtem, az egyik kezemet a szívemen tartottam, a másikkal a zsebkendőmet szorongattam. Meg vagyok győződve arról, hogy az első pisszegésre minden erőfeszitésem ellenére zokogásra fakadtam volna. Folyton a közönségre néztem. Egy ur elővette a zsebkendőjét. No,

most kezdődik — gondolám magamban. Ez a jel a tüntetésre. De nem történt semmi. Keztem lélekzetet venni. Hiszen amugy is nehéz helyzetem volt. Idegen városban, idegen közönségnek játszottam. De csakhamar örömmel győződtem meg arról, hogy valóban művelt, előkelő közönség előtt játszom. De az első felvonás végén kitört a „tüntetés“. Minden kollégámnak szivemből kívánok ilyen tüntetést. Meleg, szivélyes, őszinte óváció volt s én . . . tulbaldog voltam. Olyan meleg érzés kapott el, mint a milyen csak nagy pillanatokban fogja el az embert. Es az óvációk folyton megismétlődtek! . . .

Ah, tudja! Azt mondom magának, nincs ilyen isteni pálya a világon! Az ember este 7 órakor a pokolba vágyik, és 9 órakor már a menyekben van!

Soha ilyen igaz szivből fel nem kacagtam, mint erre a sajátságos eredeti kijelentésre.

— Éljen! — sage ich — fejezte be a művésznő a beszélgetést — Éljen Budapest!

A bájos művésznő szeme felcsillogott. Lelkesedésében semmi póz sem volt, ury beszélt mind a ki igazán érzi azt, a mit mond.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Olvasókör Ujpanáton. Ujpanátról írja levelezőnk: A község lakosait a sok csapás, s különösen a Kiss Károly féle sikkasztás oly bizalmatlanná tette, hogy idegenkedett minden ujitástól, kivált az olyantól melyet kaputos ember indítványozott. Nem csoda tehát, hogy ugy az anyagi, mint a szellemi művelődés terén igen elmaradtak. Nagy fába vágta most fejszéjét a tanító testület, midőn azt tűzte ki célul, hogy megtöri a népek e merev bizalmatlanságát, sőt a haladás terére vezeti. Működését azzal kezdte meg, hogy sok akadály leküzdése után egy olvasókört létesített, melynek ünnepi megnyitása tegnap volt. Az olvasókör működése elé nagy várakozással néznek.

A felújított Hilsner-pör.

(Semmiségi panasz.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bécs, április 23.

A legfőbb törvényszék mint semmitőszék másodszor foglalkozott ma az esküdtzéknek Hilsner Lipót ellen hozott ítéletével. Hilsnert a piszei esküdtzék tudvalévóleg *kötélhalálra ítélte*. Az ítélet ellen Aurednicsek ügyvéd, a vádlott védője semmiségi panaszt adott be, a melyben az ítélet megsemmisítését kéri azon az alapon, hogy a bíróság elvetette a védelemnek azt az indítványát, hogy *Pesak* koronatanu látóképességére nézve az egyetemi fakultás véleményét kérjék ki.

A semmiségi panasz azonkívül több közbeeső határozat ellen irányul, a melyek szerinte semmisek és törvényellenesek. Ilyen közbeeső határozat az, a melylyel a bíróság a védelem tiltakozása ellenére elrendelte annak a jegyzőkönyvnek a felolvasását, a melyet a helyszínen fölvettek, mikor egy albiró bizottságilag megvizsgáltatta *Pesak* látóképességét, ilyen határozat továbbá annak az indítványnak az elvetése, hogy szakvéleményt kérjenek arra nézve, vajjon a *Hruza* Agnes holttestén talált vágás metszővágásnak minősíthető-e, ugyszintén annak az indítványnak az elvetése, a melyben a védelem azt kívánta, hogy a fakultás véleményét kérjék ki arra nézve, hogy képes-e Hilsner szaddisztikus büntett elkövetésére, végül annak az indítványnak az elvetése, hogy a rágalmazásra vonatkozó főkérdés mellett tegyék fel azt a pótkérdést, vajjon ellenállhatatlan kényszer alatt cselekedett-e a vádlott.

A semmiségi panasz megokolásában kiemeli a védő, hogy *Pesak* tanunak a vallomása

olyan fontos, hogy feltétlenül megbízható módon konstatálni kellett volna, vajon ez a tanu szavahihető-e. A mi a vágást illeti, a prágai cseh orvosi fakultás véleménye mellett, a mely szerint ez a vágás bármilyen késsel volt véggezhető, feltétlenül szükséges lett volna konstatálni, vajon nem származhatik-e a seb metsző-késtől is. A mi a bűncselekmény motivumát illeti, minthogy más indító ok el nem képzelhető, mindenekelőtt konstatálni kellett volna, hogy Hilsner képes-e szekszuális motivumból eredő gyilkosságra, illetőleg hogy feltehető-e nála ilyen motivum.

Semmiségi okul hozza fel a védő az állítólag meggyilkolt *Klima* Mária tetemének exhumálására vonatkozó indítványának elvetését is. Végül feltétlenül szükségesnek tartja a védő az eset megítélésére, hogy helyszíni szemlét tartsanak az esküdtek bevonásával, különösen *Pesak* látóképességét vizsgálják meg az esküdtek jelenlétében, mert így helyesebben ítélik meg az esküdtek az egyes tanuvalomások és különösen *Pesak* vallomásának értékét.

A semmiségi panasz azzal az indítvánnyal végződik, hogy a semmitőszék semisítse meg a piszei törvényszék előtt 1900. évi november hó 14-én hozott esküdtzék verdiktet és a bíróságnak ezen az alapon hozott ítéletét.

A trónörökös ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

Ausztriában még ma sem mult el az a vihar, a mely *Ferenc Ferdinánd*, a trónörökös főherceg ismert nyilatkozata nyomán fakadt. A Reichsrath ülései egyre fenyegetők, a radikálisok minduntalan célzásokat tesznek a katolikus *Schulverein* protektorátusára s attól lehet tartani, hogy kinos jelenetek egész sora fog kifejlődni ebből az eseményből.

Bécsből ma azt a táviratot kaptuk, hogy a Reichsrath holnapi ülésén a szociáldemokraták *interpellációt* adnak be, a mely az összes politikai és katonai körökben nagy feltűnést fog kelteni. Időelőtti dolog volna, hogy ezt az interpellációt kommentárral kíséjük, most csak a szöveg magyar fordítását ismertetjük, ugy, a mint azt tudósítónk megküldötte.

Az interpelláció így hazgzik:

Annak a szükségnek a tudatában, hogy a császári és királyi hadsereg tagjai minden politikai mozgalomtól távol maradjanak, a csász. és kir. hadügyminiszterium, több ízben helyénvalónak látta, hogy emlékezetbe hozza, miszerint a szolgálati szabályzat értelmében a hadsereg tagjainak *tilos politikai egyesületekhez csatlakozni*, vagy politikai gyűléseket látogatni és hogy *mindenki, aki ez ellen vét, a legszigorubb büntetést várhatja*.

A csász. és kir. katonai hatóság abban a jogos gondolkodásban, hogy a hadsereg szilárd szervezete meg ne bontassék, még addig is elment, hogy az összes katonai személyiségeknek, bármily rangfokozatban legyenek is, megtiltotta, hogy *nem politikai egyesületek mulatságain, vagy ünnepein részt vegyenek*, sőt a hadügyminiszter különös tulbuzgóságában még a *katonai nyugdíjasoknak* is megtiltotta, hogy kívánságaikkal és követeléseikkel a nép képviselőihez forduljanak.

A katolikus iskola-egyesület védnökségének átvétele *Ferenc Ferdinánd* főherceg részéről, tekintettel az ő állására a hadsereg-

ben, oly tény, a mely ha maradandó lenne, a hadsereg tagjaiban az egyenlőtlen elbírálás érzetét fogná kelteni, a mi a szükséges fegyelem és szubordináció érdekében igen sajnálatos volna.

Az alulírottak tehát azt kérdik a miniszterelnöktől: miféle lépéseket szándékozik tenni, hogy az illető hadügyminiszteri rendeletek felfüggesztessenek, a melyekben a hadsereg egy részének meg van tiltva az iskolaegyesületekbe belépni? (Aláírások.)

Az interpellációt a politikai és katonai körökben ma rendkívül nagy érdeklődés közt tárgyalták s hasonló érdeklődéssel néznek a Reichsrath holnap ülése elé, a hol Körber miniszterelnök feleletét várják.

Az új pályaudvar építése.

(Értekezlet a kisajátításokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi új pályaudvar építéséhez szükséges földterületek kisajátításának tárgyalását ma kezdték meg az érdekelt felek: a M. Á. V. és a kisajátítandó területek tulajdonosai. Nehezen halad előre a kisajátítás ügye, sokkal nagyobbak az ellentétek a kisajátításra jogosított államvasutak és a tulajdonosok között, mint ahogy azt előre gondolni lehetett.

Hagyományoszerű dolog, hogy a kisajátításoknál a tulajdonosok rendszeresen jól járnak telkeikkel, nagyobb vételárat nyervén így értők, mint az adás-vételnél. Az államvasutak azonban most olyan neveségesen csekély árakat ajánlanak fel a telektulajdonosoknak, hogy már az eddigiekből megállapítható — s ez áll úgy a köz, mint a magántulajdonokra — hogy minden egyes tulajdonos kártalanítási pert lesz kénytelen indítani a vasutak ellen a kisajátított terület árának birói megállapítása iránt.

A vasut ugyanis kútelkek négyszögöléért 30—40 krajcárt, beltelekért pedig 60—80 krajcárt akar fizetni a tulajdonosoknak. Ha már most ezen összegekkel összehasonlítjuk a tényleges árakat, ameknek 15—20 forint között váltakoznak, kitűnik amaz állításunk valódisága, hogy a vasutak által fizetni akart 30—40 krajcár nevetséges összeg a tényleges árakhoz, a 15—20 frthoz képes. A vasutak megkapták a kisajátítási jogot s ha a törvény értelmében a tulajdonos köteles tünni, hogy telkéből elvegyenek annyit, amennyi a vasutaknak kell, természetesen, hogy nem elégszik meg a harminc-negyven krajcárokkal, hanem a valódi érték megállapítása végett a bírósághoz fordul.

Ilyen körülmények között igen lassan halad előre a kisajátítás ügye. A mai egész napon alig tudtak egy tulajdonossal, a várossal végezni, ha ugyan végzésnek mondható az, hogy a hosszú tanácskozások eredménye mégis csak az lett, hogy a város is perel.

Az értekezleten Hász Sándor elnökölt, mint elnöke a kisajátítás vezetésére a város közigazgatási bizottsága által kiküldött bizottságnak, amelynek tagjai még Szalay Antal és Steinhardt Mór dr. voltak. A magyar királyi államvasutak igazgatóságát Reinisz József dr. és Komoróczy Sándor, az aradi üzletvezetőséget Valkányi Rezső dr. titkár, az osztálymérnökséget pedig Gyulányi Rezső főmérnök képviselte.

A város közönségének képviselőjében Varjassy Lajos gazdasági tanácsos, Virágh Lajos főmérnök, Sarlot Domokos főkapitány és Tannay Gyula aljegyző jelentek meg az értekezleten.

Fél tizenegy óra volt már, mikor a 9 órára kitűzött értekezlet megkezdődött. A vasutak képviselői ugyanis előbb Schill József főjegyző és Faragó István megyei aljegyzővel,

mint a megye kiküldöttjeivel Mikalacán tartottak értekezletet s csak annak végeztével jöttek be Aradra.

Hász Sándor elnök elsöbben is egyezsége hívta fel a feleket a vasutak és a város képviselőit, miután azonban ez eredményyel nem járt, hozzáfogtak a részletes tárgyaláshoz.

A városnak a kisajátítás ellen általában kifogása nincs s csak a kisajátítási tervezet egyes pontjaira tesz észrevételeket. Így kifogásolja azt, hogy a Gizella- és Zsófia-utcák szélességét a város szabályrendeletein kellené megszükitették. Az itt tervbe vett 263 □-öl helyett csupán 193 □-öl területet kér kisajátítani. A vasut képviselői megtagadják a város kérelmét s ezt azzal indokolják, hogy e nélkül a vágányok eltolása nem volna végrehajtható. Végül megállapodtak abban, hogy az utca szélessége nyolc méter lesz.

Az ellentétek azonban csak ezután kezdtek kiélesedni, mikor a területek árára nézve akartak megállapodásra jutni.

Tudvalevő, hogy a város törvényhatósága egy közgyűlési határozatban kimozdta, hogy a kisajátítandó területek egy részét ingyen, másik részét pedig — a belteleket — négyszögölenkint 6 koronáért engedi át a vasutaknak.

A máv. képviselői tudomásul veszik a telkek egy részének díjtalan átengedését, a többiekre nézve megállapított hat koronát azonban tulmagasnak, jogosulatlanak tartják, s kijelentik, hogy azt el nem fogadják.

Megjegyzésre érdemes itt azon körülmény, hogy a közgyűlés annak idején csupán a közérdekre való tekintettel engedte át négyszögölenkint hat koronáért a földterületet annak hangsúlyozásával, hogy azok értéke a 6 koronánál tényleg jóval magasabb.

A város képviselői nem voltak hajlandók, de módjukban sem állt a közgyűlés által megállapított 6 koronából engedni s kijelentették, hogy ha a vasut ezt az árt megadni hajlandó nem lenne, úgy a város birói uton kártalanítási-pört indít a vasut ellen, a melynek folyamán már nem 6 koronát, hanem a valódi értéket fogja követelni tulajdonáért.

Miután a vasut a három forintot ezek után sem akarta megadni, az első napi értekezletet azzal fejezték be, hogy a város pörös uton fogja a tulajdonát képezett s kisajátított területek értékét megállapíttatni.

Holnap az arad-csanádi vasutakkal kezdik meg a tárgyalásokat s ezután a magántulajdonosokkal folytatják.

Darányi János szobra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23

Arad nagy nevű, kegyeletes emlékü orvosának Darányi János dr.-nak szobra rövid idő múlva felépül s Arad egyik legszebb helyét a Baross-parkot fogja díszíteni.

A szobor-bizottság legutóbbi ülésén megállapította a szobor méreteit, alakját s Tóth András, a rövid idő alatt híressé vált debreceni szobrász, aki a szobrot készíti, már meg is küldte a polgármesterhez kottirozott mintáját a másfélszeres életnagyságu szobornak, mely haraszi-márvány kő alapon bronzból készül.

Tóth, aki az aradi színház építésénél már dolgozott nálunk, szinte hihetetlenül olcsó áron mindössze 4050 koronáért vállalkozott a szobor teljes elkészítésére, amelyet még az idén fel fognak állítani. A városnak Vas Sándor dr. tekintélyes összegű újabb gyűjtése folytán 4582 korona 39 fillér áll rendelkezésére s így a megrendelés most már csak formai okokon mulik.

Az albizottság ugyanis, mely Salac Gyula kir. tanácsos. polgármester elnöke alatt Hegedüs László, Halmai Andor, Pekár Károly Steinhardt Mór dr., és Virágh Lajos tagokból áll, mai ülésén azt határozta, hogy a megrendelés megtétele végett a napokban összehívja a teljes bizottságot, melynek Fábrián László védnöksége alatt még Mülek Lajos és Pozsgay Lajos dr. alelnökök és Heinrich Sándor pénztáros a tagjai.

A bizottság tagjai ülés után Salac Gyula polgármesterrel élükön a Baross-parkba mentek ki, ahol kijelölték a szobor helyét. Az öt méternél magasabb szobrot a park legszebb helyén a leányiskola melletti lejáróval szemközt helyezik el. A park e középpontján sűrű fenyőfák félkörben fogják körülvenni az emlékművet, amely a festői háttér mellett kétszeresen szebb hatást fog gyakorolni. Ott, ahova a szobor kerül, most egy egészséges, gyönyörű hársfa áll, ez áldozatul fog esni a szobor építésnek. A fenyőliget két oldal végére Auerlámákat állítanak, hogy a szobor szépsége este is kitűnő legyen.

A mai helyszini szemlére a bizottság egy próba-szobrot készíttetett a mérnöki hivatallal, hogy az igazi szobor méreteit a háttérhez így hasonlítsa össze. Az arad-csanádi vasutak egyik rajzolójával Hegedüs László főmérnök kartonra megfestettette bronzal a Darányi János meli-szoboralakját a valódi szobor nagyságában s ezt egy négy méter magas faállványon a szobor kijelölt helyén a földbe ásták s így vizsgálták meg, vajon elég magas lesz-e a talpazat s elég nagy-e a szoboralak. A bizottság a próba után abban állapodott meg, hogy a talpazat 3.77 méter, az alak pedig 1.50 méter nagyságu lesz. Az egész szobor öt méter és 27 centiméter magas lesz.

Érdekes felemlíteni, hogy a csanádi vasutak rajzolója olyan élethűen készítette el fénykép után Darányi János alakját, hogy a bizottság tagjai nem győztek a hasonlatosságon eleget csodálkozni.

— Ha a szobor is ilyen élethű lesz, akkor meg lehetünk elégedve, — mondták a bizottság tagjai.

HIREK.

A kereskedők és a reklam.

— A miniszter határozata. —

A kereskedők hírlapi hirdetései ügyében érdekes indokolású felmentő-ítéletet hozott a kereskedelemügyi miniszter egy aradi kereskedő felebbezésére.

A kapitányi hivatal, mint elsőfoku iparhatóság kétszáz korona pénzbüntetéssel sújtotta a Rosenblüh H. és fia divatkereskedő céget, amiért ez még a múlt nyáron az Aradi Közlöny egyik számában hirdetést tett közzé, amely többek között ilyen kifejezéseket tartalmazott:

Nagy nyári okkázio!

Az összes maradékokból fennmaradt áruk péntek délután féláron elárusíttatnak!

A kapitányi hivatal ezért gyors, tömges véltre ingerlő közlemény kibocsátása címén büntette meg a céget 200 koronával. A tanács másodfokulag helybenhagyta a büntetést, a cég azonban tovább felebbezett a miniszterhez a kitől ma érkezett le a harmadfoku ítélet, mely a kereskedőt felmenti a büntetés alól a következő indokolással bíró ítéletben.

A divatkereskedő cikkei többnyire csak bizonyos ideig bírnak az illető divatszezonban követelt árúknak megfelelő értékkel, s ha ekkor el nem kelnek, s a kereskedő a rendszeren rövid ideig tartó szezon után mind-

járt nem képes habár jóval alacsonyabb áron is eladni, azok teljes értéküket elvesztik, és az ily üzletekben nagy mennyiségben felhalmozódó lim-lomot szaporítják. Ha tehát a kereskedő a maradékon nem ad túl fél-áron, vagy még azon alul is, az többnyire raktáron marad és teljesen elértéktelenedik. Minthogy pedig azt maga a nagyközönség is igen jól tudja, vádlottak ama cselekedetében, hogy „Nyári okkázio!” alatt azt hirdették, hogy a „fennmaradt maradékok félárban lesznek elárúsítva”, a a tömeges és gyors vételre való ingerlés ismérveit fennforogni nem látom.

Budapest, 1901. április hó 2-án.

Hegedüs, s. k.

A miniszter ezen ítélete elvi jelentőséggel bír s irányadó lehet jövőre a kereskedőknek, akik épen elég zaklatásnak voltak kitéve eddig hirdetésekért.

— **Az udvar köréből.** *Gizella* főhercegnő *Korniss* grófnő udvarhölgy *Capry* gróf őrnagy udvarmester kíséretében ma reggel 8 órakor a rendes gyorsvonattal Bécsbe utazott. A kir. palotában ma délután 6 órakor szűkebb körű udvari ebéd volt.

— **A Purgly-család jótékonyasága.** Annak emlékét, aki életében a jótékonyaság gyakorlásában mindig elől járt, hasonló cselekedettel örökítik meg az utódok. Mi, a hétköznapi élet szürke emberei, tisztelettel tekintünk fel azokra, akiknek a jólét napjaiban eszükbe jut gondolkozni olyan életekről is, amelyeknek nyomorúságát, szenvedését ők nem ismerik. Igazsággá vált az a szállóige, hogy minden tett önmagát dicséri, de a frázis-gyártók régen elkoptatták ezt az igazságot és mikor nagy készséggel nyújtották a dicséretet olyan jobb kezűknek, amelyekről a bal kéz tudta, hogy ad. Olyan, aki nem azért ad, hogy adjon, hanem azért, mert a lelke nemessége diktálja a jótéteményt, igen ritka ember ma, ritkább talán a becsületes embernél is. Eszünkbe jutott pedig mindez azon három köszönő-levél folytán, amely itt következik, s a mely igen nemes, igen szép cselekedetről számol be:

Purgly János ur és testvérei, megboldogult édes anyjuk, néhai özv. *Purgly* Jánosné szül. *Friebeisz* Emilia emlékére mint alapítványt: az *Aradi polgári jótékony nőegylet*-nek 3000 koronát azaz háromezer koronát adományozták, mely adományért halás köszönetet mond *Fábián* Lászlóné, fővédasszony.

Ritka nemeslelkűségnek és jószívnek tanujelét adta a jótékonyaságukról általánosan ismert *Purgly*-család, a midőn Istenben boldogult özv. jószáshelyi *Purgly* Jánosné szül. rajkai *Friebeisz* Emilia urnő emlékére a népkönyha javára 100 koronát, az izr. jót. nőegylet céljaira szintén 100 koronát adományozni sziveskedtek. Nemes és nagylelkű adományukért fogadják halás köszönetünket. **Az elnökség.**

Nagyságos *Purgly* János ur, családja nevében 100 korona összeget adományozott az 1848—49-iki honvédegyelet javára, istenben boldogult édes anyjuk, néhai özv. *Purgly* Jánosné emlékére. — Az aradi honvédegyelet nem mulaszthatja el, ezen nemes adományért ezuton is a leghálásabb köszönetét kifejezni. Arad, 1901. április 23. *Simay* István, egyl. elnök. *May* Soma, jegyző.

— **A koronaőr beiktatása.** Ma délelőtt iktatták be fényes szertartással *Széchenyi* Béla grófot, az új koronaőrt. Délelőtt 11 órakor a királyi vár felső négyszögének fehér termében egybegyültek a m. kir. miniszterelnök, mint ő Fe. sége által ez alkalomra kinevezett biztos valamint az általa meghívott országzászlósok; miniszterek, főméltóságok és a többi vendég. Mihelyt mindnyájan egybegyültek, a m. kir. koronaőrök és a m. kir. miniszterelnök által felkért zászlósor vezetése alatt hat cs.

és kir. udvari szolga a szent koronát és a királyi jelvényeket tartalmazó szekrényt, a kir. koronaőrök hat ka'onájának kíséretében, a korona helyiségéből a fent említett terembe hozta s az asztal elé helyezte. Ezen asztal mögött a magyar királyi miniszterelnök és az országzászlósok foglaltak helyet, a többi méltóságok és vendégek az asztal két oldalán sorakoztak. A pecsétek megtekintése és sértetlen voltak felismerése után az új koronaőr saját pecsétjét hivatali elődje pecsétje mellé nyomta. Ezen ünnepélyes cselekményről a minisztertanács jegyzője, mint államjegyző, jegyzőkönyvet vett fel, melyet a miniszterelnök, mint királyi biztos átvett. Ezen alkalommal Szent Istvánnak bádogdobozban őrzött palástja is megtekintetvén, ennek megtörténte után, a szent koronát tartalmazó szekrény és a többi királyi jelvény a fentebb jelzett módon átvitettek a királyi várban készült újabb őrzési helyükre. Ezt a menetet követték oda a magyar királyi miniszterelnök, az országzászlósok, a magyar királyi miniszterek és az államjegyző. A menet a királyi vár felső négyszögének fölépcsőjén vonult le a belső várudvaron keresztül az új koronahelyiségbe. Mihelyt a menet a fölépcsőt elhagyta, a többi vendég eltávozott.

— **Előléptetett törvényszéki bírák.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az igazságügyi miniszter előterjesztésére *Paguba* Vazul és *Köller* János aradi kir. törvényszéki bírákat a hetedik fizetési osztályba nevezte ki. Az előléptetett törvényszéki bíráknak ma már sokan gratuláltak, főleg *Köller* Jánosnak, ki a bűnügyek vezetésében tanusított páratlan igazságérzete és szorgalma által a legkedveltebb bírák egyike s a helyi társadalomnak is egyik nagybecsült, derék tagja.

— **Közgyűlési vonatok.** Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az alábbi értesítést teszi közzé: Aradvármegye közgyűlésére való tekintetből május hó 2-án és 3-án 104. sz. személyvonatunk *Brádig*, míg május hó 3-án és 4-én 101. sz. személy vonatunk *Brádról* fog közlekedni.

— **Előkelő vendégek a fővárosban.** *Taliáni* érsek pápai nuncius ma délelőtt fel 9 órakor msgr. *Aversa* nunciaturai titkárral Bécsből Budapestre utazott, hogy holnap jelen legyen azon az ünnepies szertartáson, mikor *Skrbensky* hercegérseknek és *Puzyna* érseknek a budai királyi lakban átadják a bibornoki kalapot. — Ugyancsak Budapestre érkezett *Eulenburg* herceg bécsi német nagykövet is és *Pininski* gróf helytartó Lembergől.

— **Wittmann János beszámolója.** *Wittmann* János, az új-szent-annai kerület országgyűlési képviselője vasárnap *Ottlakán* beszámoló beszédet mondott. A beszámolót nagy közönség hallgatta, a mely tetszésének adott kifejezést s végezetül *Wittmann*-t megéljenzte.

— **Az orosházi közjegyzőség.** Az orosházi közjegyzőség ügyében, értesülésünk szerint, ma döntött az igazságügyminiszter. Negyvenhat pályázó közül *Török* Árpád világi közjegyzőt nevezte ki az igazságügyminiszter. Érdekes megemlíteni, hogy az egyik pályázó *Külley* Béla dr. érdekében orosházáról egy hatvantagú küldöttség járt Budapestre. A monstre deputáció, ügylátszik, keveset tudott elérni a kormánytól.

— **Vizsgálat a postahivatalban.** A m. kir. állami számvevőszék és a kereskedelemügyi miniszter kiküldöttei, mint már említettük, tüzetes vizsgálat alá vették az aradi posta- és táviróhivatalt, hol mindent a legnagyobb rendben, pontosságban találtak s elismerésre méltó vezetést konstataáltak. A kereskedelemügyi miniszter kiküldöttei ma az esti vonattal visszautaztak Budapestre, az állami számvevőszék itt lévő tisztviselői pedig holnap a többi állami hivatal pénzkezelésének vizsgálatát folytatják.

— **Jubiláló lelkészek.** A csanádi egyházmegyében az idén hat lelkész ünneplő fölszentelésének negyedszázados jubileumát, a kiket még 1876-ban szentelt pappá *Németh* József fölszentelt püspök. A jubiláló lelkészek a következők: *Eszes* István (Nagy-Kamarás), *Fodor* Imre (Gyula Varsánd), *Káplár* Mihály (Német-Cernya), *Kovács* János (Temesvár, Erzsébetváros), *Mauró* József (Csermő) és *Láng* Mihály (Német-Szt.-Péter.)

— **A bolgár fejedelem eljegyzése.** A *N. W. T.* írja: A milánói „Secolo” jól értesült forrásból azt közli, hogy Bulgária fejedelem legközelebb eljegyzik *Clementina* belga hercegnőt.

— **Elhunyt hercegnő.** Gries-Rosenbol távirják, hogy ott tegnap a Villa Bavariába elhunyt a 47 éves *Croy-Dülmen* Alária hercegnő. Az elhunyt hercegnő lánya volt az 1898-ban elhunyt *Croy-Dülmen* Alexis herceg és neje *Salm Sahn* Franciska hercegnőnek.

— **Vasuti altisztek kinevezése.** Ma a vasuti altiszteknek van az örömnappja, az eléptetésüket és kinevezésüket közli az államvasutak igazgatósága. Együttal 2410 különböző ranggal és minősítéssel bíró altiszt szerepel a hosszú névsorban. Az aradi üzletvezetőség területén a következő kinevezések történtek:

A III. fokozat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába 1400 korona fizetéssel kinevezettek: *Erdei* (Erlitz) Károly, *Fekete* (Schwarz) Simon, *Csolliák* Ferenc, *Gyenes* Kálmán, *Böhmán* Gáspár, *Huszágh* Lajos, *Barth* Aladár, *Geiger* Antal, *Csorba* Géza. A III. rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 2-ik osztályába 1200 korona fizetéssel előléptek: *Gyulai* (Gritz) Agoston, *Keleti* Károly, *Marosi* Károly, *Szalai* János, *Bodor* József, *Gerő* (Grünstein) Dávid, *Rónai* János, *Woit* Győző, *Kemény* Zsigmond, *Cseh* Károly, *Tarr* Sándor, *Várfalvi* (Wallesch) Antal, *Farkas* János. A IV. rangfokozat 1-ső osztályából a III. rangfokozat 3-ik osztályába 1040 korona fizetéssel kinevezettek: *Böhmer* Péter, *Szilvássy* László, *Bartus* András, *Szabados* János, *Sárkány* (Stader) Antal, *Kamenik* Nándor, *Horváth* József, *Radványi* József, *Szeredi* Gyula, *Vischi* Béla.

— **Csöd.** Az aradi kir. törvényszék, mint csödbíró *Baksay* István és társa aradi cég ellen saját kérelmére a csödöt elrendelte. Csödbiztos *Schartner* Sándor dr. törvényszéki bíró, csödtömög-gondnok *Reisinger* Ferenc dr., helyettese *Rozvány* István dr. aradi ügyvédek.

— **Késelés a tanítási óra alatt.** A templom-utcai fiúiskolában, ahol esténként az iparos-tanoncoknak van előadásuk, egy inasgyerek ma bicskájával *mellbe szurta* szomszédját, *Kontor* Illés és *Sztankovits* Mihály 14 éves waggongyári fényező tanoncok egymás mellett ültek a padban s egy kis zsinóron elkezdtek egymással veszekedni. Közben bejött a tanterembe *Szilágyi* György tanító, s mielőtt ő az osztálykönyvbe irt, a két inas pofozkodni kezdett. A verekedés vége az lett, hogy *Sztankovics* elővette bicskáját s *Kontornak* mellébe szurta. A kés *Kontornak* szive fölé hatolt s izmokat és valószínűleg ütőeret is átvágott, mert a szúrás bő vérvesztéssel járt. — Az orvosok most még nem tudják megállapítani, hogy a megsebzett fiú életben marad-e.

— **Öngyilkos virágárusleány.** Egy aradi virágárus leány ma megcáfolta azt a hitet, hogy náluk legfeljebb csak a virágok illata őszinte, a szerelmük pedig nem, s hogy ezt csak úgy lehet kapni tőlük, mint a virágot: pénzért. Igaz, hogy egy kicsit drasztikus módon cáfolta meg: a saját életével. *Szene* Etelkáról szól a tudósítás, egy huszonnégy éves virágáruslányról aki ma délben marolugot ivott szerelmi bánatában. Vőlegénye volt — mert hiszen csak növekedő-lánykorában árult virágot — s összeveszték egymással, ahogy az anya mondja. A

lány úgy összeégette a száját és belső részeit, hogy beszélni nem tud. *Vidéky* Gusztáv inspekciós rendőrtiszt a kórházba szállította Szenc eltekát, aki *Ótvös* Dániel dr. véleménye szerint aligha marad életben.

— **A tisztviselők lakás-pénz osztályai.** Mint a „Pénzügyi igazgatás” jelenti több várost magasabb lakáspénz-osztályba soroz a kormány. Besztercebánya város a III-ból a II-ik polgári lakáspénz-osztályba, továbbá: Zólyom, Bártfa, Csikszereda, H.-M.-Vásárhely, Késmárk, *Makó* Bród és Mitrovica városok, végül Alsó-Kubin, Balászfalva, *Orosháza* és Turóc-Szent-Márton községek a IV-ből a III-ik polgári lakáspénz-osztályba fognak soroztatni. A magasabb lakásbért a 1901-ik év első lakásbár-nyegyedétől fogják számítani.

— **Szédelgő földmivesek.** A szegedi rendőrség ma két parasztembert tartóztatott le, akik *osztálysorsjegyekkel* követtek el nagyobb szerű csalásokat. Leginkább földmives emberekre pályáztak, akikkel elhitették, hogy az a sorsjegy, amelyet neki megvételre felajánltak, az osztálysorsjátékon a 100.000 koronás főnyereményt megütötte. Budapesti bankigazgatók nevére hamisított táviratokat és igazolványokat mutatott fel a két szélhámos földmives s ilyenképen előleget csaltak ki a hiszékeny vevőktől. Ed-dig 4000 koronára tehető az összeg amit *Sarjai* Mihály és *Széna* János, a két szédelgő család utján szerzett. Épen a legjobb időben fogta el őket a rendőrség, a napokban akarták kiterjeszteni működésüket a szomszédos Torontál-Csanád- és Békésmegyékre.

— **A békésmegyei gazdasági egyesület** tegnapelőtt tartott igazgatósági ülésén a *Zlinszky* István lemondása folytán megüresedett titkári állásra *Pfeiffer* István tehetséges fiatal gazdaszt választotta meg.

— **A kortesfogás.** A kortesfogások mezeje egy látszik letarolhatatlan terület. Ötlelesség tekintetében minden konkurensfogást fölülmul az, melyről most beszélnek az érdeklődő és érdekelt körök. Egy vidéki kerületben nagyon megsaporodtak a függetlenségi párti jelölt szavazói. A kormánypárt kortesei azon törték a fejüket, mivel lehetne elvágni a másik jelölt útját. Szerkesztettek tehát egy plakátot, mely másnap minden utcasarkon megjelent és a függetlenségi párt jelöltjét alaposan leleplezte. Nem hagyott ép bőrt rajta. Hogy izraelita volt és azelőtt másképp nevezték, az enyhébb bünei közt volt felsorolva. De a főbünt, amiért ellenzéki ember sohasem adhat feloldást, így leplezi le a falragasz: Egyszer *Tisza* Kálmán, mikor már két év óta volt miniszterelnök, Osztdében a tenger hús hullámaiban fürdött. Hirtelen vihar tört ki és a szilaj habok elragadták Magyarországot miniszterelnökét. Az árral már megküzdeni nem tudott és a hullámok a végső veszedelembé sodorták. A legválságosabb pillanatban hirtelen egy ur szeli át a habokat és a miniszterelnök megmentésére siet. *Fekete-sárga uszónadrág* van rajta. Csakhamar utóleri és kimentti a fuldokló *Tisza* Kálmánt. Es ez a *hallatlan ember* most a függetlenségi párt jelöltje. A kormánypárti plakát így folytatja:

Ez a feketesárga uszónadrágos hazafi, aki a nemzet gondviselésének világosan kifejezett akaratát meghiusítva, kimentette *Tisza* Kálmánt, *m gakadályozta útjában a bosszuálló végezetet* és aki így *egyedüli oka* volt annak, hogy *Tisza* Kálmán átkos kormányzatának terhe még tizenöt esztendeig sulyosodjék a haza fölé és szipolyozza a sokat szenvedett nemzetet, ez a ti jelöltetek, aki elég vakmerő magát itt függetlenségi hazafinak hirdetni. Itéjletek fölötte ti magatok!

Ebben a plakátban pedig az a legeredetibb, hogy kormánypárti kortesfogásról van szó. Ime, egy újabb bizonyosság rája, hogy a kortes jó ötletért akár apagyilkosságra is kész.

— **Halálozás.** *Schink* Antalné szül. Karner Zsuzsanna f. é. április hó 23-án d. e. 10 órakor életének 67-ik és boldog házasságuk 31-ik évében hosszas betegség következtében el-

hunyt. Temetése ápril hó 24-én d. u. 4 órakor lesz a Csiky Gergely-utca 10. számú házból.

— **Benzinrobbanás egy gyárban.** A *Morelli*-féle budapesti korong-gyárban ma délután benzinrobbanás történt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, de a gépház teljesen leégett. A kár huszezer korona.

— **Bikaviadal egy herceg előtt.** *Hohenlohe* herceg fia jelenleg Nizzában időzik s minden áron bikaviadalt akart látni. Mivel a rendőrség azt szigorúan betiltotta, *Felix* Róbert nevű bikaviador által saját villája udvarán körülbelül 100 meghívott vendég előtt rendeztetett egy külön előadást. A vendégek egy helyért kétszáz frankot fizettek. Két bikát megöltek s több ló halálosan megsebesült a viadal alkalmával.

— **Betörés egy kolostorba.** Nápolyban a Szent Erzsébet kolostorba tolvajok törtek be az elmúlt éjjel. Már a folyóson voltak, midőn egyik apáca észrevette őket s meghuzta a vészharangot. A vészjelre a környékeliek figyelmessé lettek s segítségükre siettek az apácáknak, mire a tolvajok ellillantak.

— **Öt gyermek meggyilkolása.** Párisból írják hogy *Corancee* faluban egy korcsmáros öt kis gyermekét betörők meggyilkolták. Az apa épp akkor érkezett haza, midőn a gyilkosok véres munkájukat bevégezték s a szobák fosztogatásához kezdtek. A belépő korcsmárost szintén halálosan megsebeztek. A tetteseknek eddig semmi nyoma sincs.

— **Garibaldi-óda.** Romából írják, hogy *Gabriele D'Annunzio* nagyhatású ódát írt Garibaldi-ról. Az ódát ma olvasta fel a „Collegi Romano”-ban. A lelkes diákok a költőt a felolvasás után vállakra kapták s diadalmenetben vitték lakására.

— **Szerencsétlenül járt urlovas.** Hannoverből írják: *Heyden-Linden* alezredes a császár szárnysegéde, az ismert urlovast trainingozás közbe sulyos baleset érte. Egy ló neki galoppirozott s kidobta nyergéből. Az alezredes oly szerencsétlenül bukott a földre, hogy agyrázkodást szenvedett.

— **Pör egy szocialista nő ellen.** Posenben az ügyészség perbe fogta *Luxemburg* Róza dr. ismert szocialista nőt, mivel egy röpiratba erős vádakkal illete *Studt* dr. vallásügyi minisztert a lengyel nyelvű vallástanítás beszüntetése alkalmából.

— **Hat ember a Dunában.** *Györi* tudósítónk jelenti: Csoda, hogy hat ember végtelen gondatlanságnak áldozata nem lett tegnap a késő délutáni órákban. *Boti* Gyula, *Török* Sándor, *Bokor* Gyula, *Hirdt* István györi waggongyári munkások s még két társuk Révfalluban a Kovács-féle vendéglőben italoztak. Mikor már jócskán tele voltak borral, elhatározták, hogy csónakáznak egyet a Dunán. Ki is béreltek egy rozszant lélekvesztőt s abba beleültek. Evezni persze egyikük sem tudván, hagyták a csónakot a szelek játékaul. A révfallusi révész figyelmeztette a jökedvű kompániát, hogy baj lesz a dologból de azok fitytyet hányva a jóakaró intésnek, odaszóltak:

— Majd ha vizesek leszünk, akkor abajgassék kend!

A Duna közepén, a révfallusi oldalon aztán csak felborult a csónak s a benülők a vízbeestek. A parton járók szivszorongva nézték a rémes látványt, amint a hat ember küzködött ott a habok között. *Arvay* Géza tornatanár, *Balaskó* Ignác, *Horváth* József révfallusi lakosok látva a veszedelmet, csónakba ültek s nagy erőfeszítés után partra hozták a legényeket. Közülük *Hirdt* Istvánt, már a ladik alól hajánál fogva huzhatta csak ki *Horváth* József.

— **Az elfogott „völegény”.** *Veinstein* Vilmos kereskedőség — mint megirtuk — egy gyomai lökereskedő leányának udvarolt, a ki iránta érzett szerelmének kifejezést adandó atyjától 2000 forintot lopott s kedvesének átadva Budapestre mentek. A rendőrség itt elfogta a párt, s *Veinstein* Békés-Gyulára kísérlette a még nála volt 1700 forinttal s miután

a leány szülei időközben a panaszt visszavonták. *Veinstein* szabadlábra került. A leány öngyilkosságot kísérelt meg, hogy ezzel szüleit megijesztesse, azt írva levelében, ha nem lesz *Veinsteiné*, a halálé lesz. Szülői erre elhatározták, hogy beleegyeznek a frigybe. Az eljegyzést nagy vigassággal ülték meg, s csak másnap vették észre, hogy a völegény ellillant s vele eltűnt a szekrényben volt 520 korona pénz is. A rendőrség *Veinstein* tegnap egyik régi szeretőjénél, *Weisz* Róza énekesnőnél letartóztatta, s a békés-gyulai ügyészséghez kísérlette át.

— **A szerencsétlen kilencvenéves évek.** Azok az évszámok, amelyekben a *kilencvenéves* van, mint a régi krónikák mutatják, — írja az *Időjárát*, — szerencsétlenségről, rendkívüli időjárásról s elemi csapásokról nevezetese. A *fuldai* kolostor évkönyveiben olvashatjuk, hogy a 894-ik év január 28-án óriási menydörgés hallatszott. *Saxo* bajor szerzetes írja, hogy 994-ben hosszú és kemény tél után, amely 993, november 11-től 994. május közepéig tartott, olyan szárazság következett be, hogy a legtöbb tóból kipusztak a halak. A fák és növények nagyrészt elszáradtak, a gyümölcs és a kender elpusztult. Egy névtelen író ugyanez esztendőről azt írja, hogy *Szászországban* nagy inség volt. 1094-ben nagy viharok és irtózatok zivatarok voltak. Az *Annales Saxoniae*-ben megvan írva, hogy ez évben az egyház *Franciaországban* és *Németországban* hihetetlen sokat szenvedett, roppant sokan elhaltak, pestis, viharok kizozták a népet. *Barth* írja erről a sok elhalálózásról, hogy *Németország* egy kis, meg nem nevezett helyén hat hét alatt ezerötven, *Bajorországban* tizenkét hét alatt nyolcezeröttszáz ember pusztult el. Sok község lakó nélkül, sok templom pap nélkül maradt. *Németországban* és *Ausztriában* hősegtől szenvedtek, *Észákszászban* pedig nagy inség volt. 1394-ben — *Trithem* spanheimi apát szerint, — nagyon forró, száraz nyár volt. 1594-ben, mint *Thealdó* írja, befagyott a *Rajna* és a *Schelde* folyó. Az 1594-ik évben május 21-ikén erősen zengett az ég *Drezdában*, június 23-ikán zivatar és pusztító felhőszakadás volt *Fouereban*, augusztus 19-ikén rettenő jégzivatar *Stralsundban* és szeptember 11-ikén *Rómában* *Svájc* ez évben nagy insége szenvedett, *Ausztriában* kevés szőlő termett s az is savanyu maradt, *Olaszországban* és *Spanyolországban* nagy zivatarok voltak és roppant hideg. A *Vezuv* kitört; tizennyolc araszt vastag és tivenőt araszt; szelles lávatömeget lökött ki magából, de négy nap mulva ismét megnyugodott. 1794-ben forró nyár volt. A hőmérő 1794. júliusban 36 fok *Reaumurt* mutatott s ennél is magasabbra szállt. Augusztus 3-ikán jég verte el *Bécs* határát, mely épp oly pusztító volt, mint amely 1894 augusztus 7-ikén érte *Bécs*et s a Déli vasut mentén *Zágrá-tól* egész *Budapest-ig* mindent tönkretett.

— **A kiállítások stílusában,** betartva a rendezésnek azt a praktikus módját, mely minden egyes tárgynak beható megtekintését lehetővé teszi fölötte kényelmes bevásárlási forrásnak mutatkozik *Porter* Vilmos koronás áruháza Aradon, az *Andrássy-téren*, a Központi szálloda épületében. A földalatti játékaru termék praktikus értékét emeli az a körülmény is, hogy minden egyes tárgyon a legolcsóbb szabott ár látható, tehát mindenki hajlama és tetszése szerint választhat, körülnézhet. A kiszolgálás pontos és mintaszerű, kitünő csomagolásra gondot vetnek és a vásárolt tárgyakat bérmentesen szállítja haza a koronás áruház.

— **Grófból törvénytészéki irnok.** Igen érdekes, hánytvetett multu ember fejezte be ma az életét Nagyváradon. *Santomauroi Neuhaus* Emil gróf a törvénytészék régi hivatalnoka halt meg rövid betegség után. *Neuhaus* gróf osztrák főuri családból származott. Katona iskolában nevelték, s mint dsidás hadnagy lépett a hadseregbe. Katonai pályáján gyorsan emelkedett, s több háboruban is részt vett. — Az olaszországi hadjáratban *Radeczky* alatt mint huszárkapitány tüntette ki magát, s a háboru után Magyarországon telepedett meg. Sorsa nem kedvezett neki, egyik csapás a másik után érte, s már a hetvenes években ősi vagyona romjaiból éldegélt. — Elkövetkeztek a megpróbáltatás napjai is és a deli huszárkapitány kénytelen volt napidijas szolgálatot vál-

lalni, hogy föntarhassa magát. A nagyváradi törvényszék iktatói hivatalában körmöglette a végzéseket, egyéb aktákat hosszú ideig, míg végre a diurnistát irnokká léptették elő. Helyzetével azonban meg volt elégedve és soha nem panaszkodott barátai előtt, a kik szerették a kiváló műveltségű, rendkívül szimpatikus embert. Neuhaus Emil gróf néhány nappal ezelőtt megbetegedett, s orvosai nem tudták megmenteni. Halálát fiatal özvegye, gyászolja, kivel két év előtt lépett házasságra.

— **Merénylet egy községi bíró ellen.** Borzasztó halált szántak a krassószörénymegyei *Tirnova* község bírájának személyes ellenségei. A napokban a bíró házában ablakába dinamított tettek, melynek felrobbanásakor számításként az egész épületet, a bent levőkkel együtt, a levegőbe kellett volna röpítenie. Azonban „ember tervez, Isten végez”: a dinamit hajnali 1-óra tájban felrobbant ugyan, de csak az épületben tett jelentékeny kárt, a bírónak és a háznépének az ijedségen kívül semmi baja nem esett. A tettesek kipuhatolása iránt a legerélyesebb nyomozás folyik.

Véres harc a zsványokkal.

(Kirábölt állatorvos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23

O-becsei tudósítónk írja ezt a hajmeresztő zsványhistoriát: Rémes rablási merénylet történt a minap éjjel a szomszédos Bács-Petrovaszellón, amelynek tetteseit még ezideig nem sikerült elcsipni.

Dégai Mihály községi állatorvoshoz törtek be a rablók, számszerint hatan és rémes dolgot mivelték. A régi betyár-világra emlékeztet az egész eset. Kiásták a ház falát az udvar felől, az utban volt diványt elemelték és a tolvajlámpa fénye mellett átmentek a nyitva volt ajtón a hálószobába. Mindezt oly csendben végezték, vagy a család oly mélyen aludt, hogy az állatorvos csak arra riadt föl, hogy *egy ember ránehezkedve, fojtogatja.* A hatalmas erővel bíró állatorvos megragadta a zsványt és oly erővel taszította vissza, hogy az zuhanva esett a padlóra.

Erre fölugrott az ágyból *Dégai*, de már három rabló vette körül. Iszonyu ütések mértek egymásra, folyt az emberfölötti harc és két rabló már vérzett, mikor hátulról oly súlyos csapást mért valami tompa tárgygyal az állatorvos fejére egyik rabló, *hogy eszméletlenül rogyott az erős ember össze.*

A rablók botokkal és revolverekkel voltak felfegyverkezve, de löni úgy látszik nem akartak, nehogy zajt csapjanak.

A rablók az állatorvos nejét is ütlegelték és pénzt követeltek. Össze szedték az értékebb holmikát és elfutottak.

Másnap kora reggel a telefon utján értesített bíróság részéről *Ótvös* albiró a helyszínére ment, hogy a súlyosan sérülteket kihallgassa. *Az állatorvos oly súlyos beteg, hogy kihallgatható sem volt, a fejéből csont-szilánkokat szedett ki az orvos és kevés a remény, hogy felgyógyuljon.*

Az asszony szintén közel 30 kék foltot visel a rablóktól. Az ő előadása szerint két rablót alaposabban megnézhetett, le is írta azokat, de a többire nem emlékszik. Annyit tud, hogy valamennyien régi *rendőrsipkában voltak.* Egy ilyen sipka ott is maradt a helyszínén.

Feltűnő, hogy a családnál, a másik szobában aludt bejárónót nem bántották a rablók.

A csendőrség erősen nyomoz és állítólag helyes nyomon járnak, de a vizsgálat érdekében ezt elhallgatják.

A megkínzott, szerencsétlen uri család iránt általános a részvét Bács-Petrovaszellón.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elített testvérgyilkos.** Az aradi kir. törvényszék felelősségi tanácsa *Fábián* Lajos dr. táblai bíró elnöklete alatt érdekes testvérgyilkossági ügyben hozott ma ítéletet. *Mikulicza* Juon 18 éves nyagrai legény ült a vádlottak padján. A tulajdon testvérbátyját ölte meg a múlt év július 21-ikén. Özvegy *Dronka* Steffannénál volt multság és a két *Mikulicza* testvér is ott duhajkodott a mulatok között. Valami szoros testvéri szeretet sohasem volt a két testvér között. Mint rendesen, úgy itt is összevesztek. Kleinte csak szóval, szitkokkal illették egymást, de később mindinkább fölhevülve ütlegekre került a sor. Az idősebb testvér felpofozta Juont, majd a földön fetrengve ütötték verték egymást. Végre is az ifjabbik került fölül. Az öklével agyba főbe ütötte *Tódor* bátyját, ugyannyira, hogy az a szenvedett sérülések következtében másnap meghalt. A törvényszék ma hozott ítéletet a testvérgyilkos legény fölött. Erős felindulásban elkövetett emberölés vétsége miatt kérte *Lehrmann* ügyész az elítélését. A törvényszék *Mikulicza* Juont *egy esztendei börtönrre ítélte.*

§ **Felmentett kocsis.** *Merkl* Antal kisjenői lakos három éves fia, több gyerekkel játszódozott az utcán, mikor *Styibe* *Tódor* egy teherkocsival arra hajtvá, elgázolta a kis fiut. A többiek már előbb elfutottak, de a kis *Merkl* fiu, nem tudván elég gyorsan a kocsit utjából elfutni, a kerekek alatt lelta halálát. Az ügyesség ezért *Styibe* *Tódor* ellen gondatlanság okozta emberölés vétsége miatt emelt vádat. Az aradi kir. törvényszék ma tárgyalta az ügyet. A vádlott kocsis azzal mentegetődzött, hogy a nagy porban nem vette észre a fiut és az eset után vagy 12 órával értesült a gyerek haláláról. A törvényszék nem látta a gondatlanságot beigazolvva, minek következtében az ügyész a vádat elejtette. A főmagánvádló vette át a vádat, de a törvényszék *Styibe* *Tódort* felmentette.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, április 23.

Ujra téli időnk van. Hidegen fúj a szél felváltva, minden irányból. Néha az eső is közbevegyül, hogy még jobban riassza a gazdát, ki aggódó nyugtalansággal várja már e zord idő elmúlását.

A tengerit e hidegben nem lehet elvetni, a tegnapi jég pedig a gyümölcsökben tetemesen pusztított, ha a vetésekben talán nem tudott rontani.

A kellemetlen hideg idő általános, erre mutat a tőzsde szilárd árjelzése, a külföldi jobb jelzésekkel lépést tartva.

Gyenge behozatal. A mintegy 6—700 métermázsa búzát és 500 métermázsa tengerit jól fizetett napi áron vették napi fogyasztóink.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6'80—7'00.
Közép minőségű buza 6'70—6'80.
Tengeri 4'80—4'85.
Rozs névleges jegyzés 6'70—6'80.
Arpa névleges jegyzés 5'60—5'70.
Zab névleges jegyzés 5'60—5'70.
Az irányzat szilárd.

— **Meghívás az Aradi nyomda részvénytársaság 1901. évi május hó 2-án délután 4 óra** kor Aradon, az Aradi Közlöny szerkesztősége helyiségében tartandó VII-ik rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, és az igazgatóság és felügyelőbizottság részére e felmentvény megadása. 2. Két felügyelőbizottsági póttag választása. 3. A részvényesek netaláni indítványai. Arad, 1901.

április hó 23. Aradi nyomda részvénytársaság igazgatósága. Jegyzet: A részvények legkésőbb május hó elsejéig leteendők a társaság pénztáránál, hol a múlt évi mérleg és felügyelőbizottsági jelentés megtekinthető.

— **Az első öntöző mű.** A *csaba-gyulai* öntöző művet az aradi kulturmérnökség már elkészítette. Május első napjaira tervezik az első vizpróbát, melyre a földmívelési minisztert is meghívták. A miniszter rendeletére már tavaly *Cserhádi* Sándor, a növénytermelési kísérleti állomás vezetője műtrágyázással és magvetéssel tett kísérleteket. Ekként a vad és teljesen kopár szikes talajon tett kísérletek arra is felelnek, hogy az alföldi szikes területeket lehetne-e öntözéssel a mezőgazdasági kultúrába bevonni. A közérdekű öntöző-csatornákról alkotott törvény életbeléptetése után a csabai kísérleti öntöző mű az első az országban, azért kíváncsisággal nézhetnek egy a gazdák, mint a szakértők az eredmények elé, melyeket az öntözés fölmutathat, annál is inkább, mert ezuttal oly területnek a mezőgazdasági művelés alá bevonását érnék el, a hol eddig még vadnövény sem vegetált.

— **Bécsi sertésvásár.** (Telefon jelentés.) Felhajtottak 1031 darabot. Ebből nehéz bakonyi 2450 darab, könnyű bakonyi 2934 darab és 1647 malac. Arak disznóknál 4—5 koronával, malacoknál 4—6 koronával magasabbak. Fizettek nehéz bakonyiért 85—88 koronát, könnyű bakonyiért 70—82 koronát, malacért 64—84 koronát száz kilogrammonként. Szalona 46—46¹/₂ korona, disznózsír 51¹/₂—52 korona ötven kilogrammonként.

S z e s z ü z l e t.

— Április 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék: 12'80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 23. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 86 — 88 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 95 — 97 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 92 — 94 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 86 — 88 fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban 88 — 90 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 84 — 86 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) súlyából az életré páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlyá vétetik irányadónak.

Sertésleltárszám Április 20-án volt készlet 49,366 darab, április 21-én felhajtott 783 darab, április 21-én elszállított 452 darab, április 22-én maradt készletben 49,897 darab. Uzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 23.

Magyar aranyáradék 40/o	117.50
Magyar koronaráradék 40/o	93.—
Magyar arany 41/20/o	120.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.50
Magyar keleti vasut	118.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	174.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papirjáradék	93.25
Osztrák járadék ezüst	97.80
Osztrák járadék arany	117.80
Koronaráradék	97.25
1860-iki államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	1675.—
Magyar hitelbank részvény	703.50
Osztrák hitelbank részvény	700.—
Osztrák-magyar államvasut	697.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.07
Német birodalmi márka	117.55
London	240.25
Paris	95.50

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Déltőzsde. A buzakinálat kielégítő, a vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsra került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek kedvezőbbek. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.84—7.65
Buza májusra	7.66—7.68
Buza októberre	7.76—7.77
Rozs áprilisra	7.75—7.76
Rozs októberre	6.73—6.74
Zab áprilisra	6.76—6.77
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	13.—13.10

Zárul 5 órakor:

Buza áprilisra	7.61—7.62
Buza májusra	7.62—7.63
Buza októberre	7.73—7.74
Rozs áprilisra	7.74—7.75
Rozs októberre	6.68—6.69
Zab áprilisra	6.75—6.76
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.26—5.27
Tengeri júliusra	5.37—5.38
Repce augusztusra	12.80—13.—

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	698.—
Magyar hitelrészvény	701.—
Leszámitolóbank részvény	447.50
Bima-Murányi vasmű részvény	507.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	694.75
Közuti vasút	579.—
Városi villamos vasút részvény	304.—

NAPIREND.

Április 24. Szerda. Róm. kath. naptár: György. — Protestáns naptár: György. — Görög-keleti naptár (április 11.): Antipa. — A nap két 4 óra 39 perccor, nyugszik 6 óra 45 perccor. — A hold két 9 óra 28 perccor, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 763.6 milliméter, délután 2 órakor 762.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 5.8, délután 2 órakor C° + 6.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor EN. 7. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borul, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 2 milliméter darával vegyest.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hősüllyedés, keleten csapadék.

Szabadságsarok emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Április 30. Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi szegény tanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városháza.)

Május 3. Aradmegeye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Május 5. A radnai kaszinó-egylet táncestélye.

Május 10. Az aradi villamosági részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor.

Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csalai erdő.)

CSARNOK.

A west-pointi kadét.

Irtá: **Szebenyei József.**

(Vége.)

A puskáikat készen tartották és már alig voltak pár száz lépésnyire a helyszínétől. Simons hadnagy odarohant Reeves kapitányhoz.

- Kapitány, kapitány!
- Mit akarsz?
- Ne menjünk tovább!
- Mit beszélsz! Miért?
- Törbe megyünk.
- Azt mondd hogy nincsenek itt a fölkelők.

— Igen. Cselvetés az egész, hogy aztán. . .

— Bolond vagy! Torward! A kardját féltelmetesen forgatta meg a levegőben és Achilles módra rohant előre. Simpson a két revolverét felemelve rémes hangon ordított az ő száz emberére: „Állj!”

És a száz ember megállt, a többi meg rohant Reeves kapitány nyomában, aki már se látott, se hallott. Nincs felségesebb érzésem annál, mint mikor az embert pár lépés választja el a küzdelemtől és amely a harcra rohantában lepi meg az embert. Az állati ember legmagasztosabb poézisa ez.

— Utánam! kiáltott hangosan és balra vette azt a maroknyi csapatot, akik azt hitték, hogy Reeves parancsából cselekszik a hadnagyuk. Egy perc se múlt el, mikor már Simpson jóslata beteljesedett. Az erdő szélén álltak a spanyol csapatok szép számban és rettenetes tüzet szórtak az elvonuló amerikaiak sorai közé. A soha tűzben nem volt emberek zavarával, szegények nem tudták mi történik velük. A sorok bomladozni kezdtek, egyik-másik holtan, vagy sebesülten vergődött a földön. Az altisztek kardlapozták az embereket, mert hátrálni akartak, Reeves kapitány meglátva, hogy Simons és az emberei elmaradtak, — a roppogó puskalövéseket is tulkiáltva mondá:

— Simons, hol vagy! Gazember, áruló! Simons, gyere zsvány, gyáva disznó!

Simons meg lélekszakadva kerülte meg a kétségbeesett tömeget és a kényelmesen lövöldöző spanyolok mögé kerülve, az erdőből törtetett elő, szuronysegezve. A spanyolokat retentő ijedésbe hozta. Azt hitték, hogy a visszavonult, — a délután elüzlött — fölkelők törtek rájuk. A türelés megakadt. Simons veszedelmesen működött a száz emberével. A szuronyt és a goyót egyformán használták és az ellen-ségben retentő pusztítást vittek véghez. Reeves kapitány emberei is észre tértek és közre fogva a spanyolokat ember-ember ellen, kéz, kéz ellen küzdött Simons feje fölött sereggestül repültek a goyók, a kardok csattogtak, az emberek nyögtek, jajveszékeltek a földön. Vizet kért valamenynyi, de nem volt aki adjon. A zürzavarban nem lehetett látni melyik fél áll jobban. Reeves kapitány ordított mint valami bestia, az egyik karját lógatta, mozdulatlanul, a másik karj meg hadonázott, vágott, mint valami elszabadult vadember, aki ki akarja pusztítani a világot.

A spanyolok káromkodtak, még azok is, akik halálos agóniában heverték a buja fűvön. Aztán megszűnt a lövés zaja. Csak itt ott egyik másik tiszt lőtte ki a pisztolyát, csupán az ordítás, jajveszékelés, kardok csattogása, káromkodás szállt föl a magasba, az ég meg csillagosan, fénylőn ragyogva nézett le a küzködő emberekre. A tér már ki volt padlózva a puha emberi testekkel, melyek összevisszaságban heverték mindenütt. Ki ült, ki meg hanyat feküdt, mások az arcukra esve mozgolódtak, rugdalódtak, míg némelyek sebeiket igyekeztek bekötözni. Már csak egyes csomókban harcoltak az emberek, itt ott, míg végre, mikor a csillagok homályosodni kezdtek, szűnt meg a harc. A spanyolok, alig negyven ötven ember, visszavonultak a Lanbas dombokra, az amerikai kék ruhások meg 70—80-an az erdő alatt gyűltek össze virradatra.

Reeves kapitánynak a karja volt csak béna, Simpson meg hosszú, mély vágást hordott a bal füle alatt. A többi tiszt nem volt sehol. Valami bozótba mentek meghalni az erdő sűrűjében, és mikor a madarak a reggeli hangversenyre zenditettek, négyszáz kékruhás ember, akik győzni jöttek, és pár száz spanyol, akit erővel hurcoltak a mészárszékre, hevert életlenül a puertó maroi mezőn.

Reeves kapitány nem igen beszélt Simons hadnagygyal. Csak mikor pár hét múlva Havannába értek, tett jelentést a hadbírósnál Simons hadnagy ellen, aki megszegte katonai esküjét és nem követte a főbevalóját, hanem önkéntesen más taktikát követett.

Es Simons hadnagyot egyszerűen agyonlőtték, bár sokan azt mondják, hogy neki lehet köszönni, hogy nyolcvan ember is életben maradt.

IDEGENEK ARADON.

— Április 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Szóke Arpad birtokos Budapest. — Weiner Frigyes utazó Bécs. — Weisz Alfréd utazó Budapest. — Pudler Rezső utazó Bécs. — Janovics Jenő utazó Budapest. — Gáll István utazó Budapest. — Nivel Adolf utazó Budapest. — Freund Adolf utazó Bécs. — Steiner Fekereskedő Déva. — Spieler Andor utazó Budapest. — Pajor Simon utazó Budapest. — Neuman József utazó Bécs. — Horváth Kálmán utazó Budapest. — Kempe Miksa utazó Bécs. — Brater Sándor utazó Bécs.

Központi Szálloda. Kaiser Emil igazgató Berlin. — Jung Dániel bárcafelügyelő. — Kain Elek vezértitkár Budapest. — Gross Mihály hivatalnok

Budapest. — Cametzer Károly hivatalnok Budapest. — Ringer József utazó Bécs. — Schmidt György utazó Bécs. — Schlésinger Fülöp utazó Bécs. — Balck Ernő utazó Prossnitz. — Weisz Gyula utazó Budapest.

Vass Szálloda. Györgyei Imre kereskedő Zalatna. — Gurbán Konstantin esperes Borosjenő. — Popa György szolgabíró Borosbeses. — Schneider Dávid utazó Budapest. — Haas Adolf borkezelő Sátoralja-Ujhely. — Ligeti Ignácz borkezelő S.-Ujhely. — Weinberger Mayer S.-Ujhely. — Alb Demeter lelkész Körösszeg. — Serbu Péter esperes Beél. — Pap Vazul esperes Vaskó. — Goldis László tanár Brassó. — Hell János utazó Bécs. — Marksteiner Jakab utazó Budapest. — Dr. Petrovics Aurél ügyvéd Nagylak. — Roth Lajos utazó Budapest. — Roth Jenő utazó Budapest. — Popovics Sándor lelkész Okros. — Knauer József jzó Petris. Margineantiu Titus megyei főjegyző Temesvár. — Dr. Halic Aurél orvos Lippa. — Krausz Lajos utazó Budapest. — Oprean Nestor ügyvéd N.-Szent-Miklós. — Hungerleider Simon utazó Bécs. — Polák Lajos utazó Bécs.

Nádor szálloda. Jónás Lajos igazgató Nagy-Enyed. — Kohn Armin kereskedő Berzova. — Fekete János ügyvéd Nagyszeben. — Soltész Ferenc bányatisztv. Petrozsény. — Demeter János birtokos Brád. — Szintye Miklós mérnök Bojica. Belényi János magánzó Temesvár. — Blázi József vendéglős Nagybecskerek. — Sós Sándor b. Fogaras. — Kemény Zsigmond titkár Győr. — Kubin Józsa mér-Pancsova. — Petrovics Antal kereskedő Zám

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.26
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.48
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.58
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesésig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 196. sz.

Páros.

Szerdán, 1901. évi április hó 24-én

A bor.

Falusi történet 3 felvonásban. Irtá: Gárdonyi Géza.

SZEMÉLYEK:

Baracs Imre	Árkossy V.	Göre Gábor	Bács Károly.
Baracs Matyi Rubos A.		Göre Gáborné Tolnainé.	
Baracsné	Angyal Ilka.	Durbintó Pál	Polgár S.
Szunyogné	Bácsné.	Ceglédi Pál	Palóci Pál.
Szunyog Rozi Komlósy I.		Egy fiu	Garai I.
Mihály	Mezei Péter.	Kocsis	Bánáthi Bde.
Eszter	Tomcsányi R.	Kisbíró	Sólyom L.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás lakás

közel a főtérhez 464

május 1-jétől kiadó.

Bővebbet Csernovits Péter-utca 27.

Alapított 1840.

Valódi
Perzsa és Smyrna szőnyegek.

Női divat és kelengye áruház.

Valódi
Perzsa és Smyrna szőnyegek.

Rosenblüh H. és Társa

ARAD,

Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Pompás választék

női ruha-kelmeiben.

Crettonok, francia batisztok, zefyrek és piquétek.

Legujabb fekete és színes

n a p e r n y ó k.

Nagy raktár
Schroll-féle chiffonokban.

Régenhárt-féle
asztalneműek.

Paplanok és
madracok.

Futószőnyegek
és linoleum.

Férfi ingek, alsó-
nadrágok és nyak-
kendők.

Női fehérnemű

a legfinomabb kivitelben.

Legjobb minőségű
Siegel-féle vásznak.

Szővet- és csipke-
függönyök.

Legnagyobb választék
zsebkenőekben.

Gyermek socknik,
fehér és fehér színes-
sel, legujabbak.

Keztyük czérna, se-
lyem és Zachariás-
féle bőrkezttyük.

Fegyházban kötött
mindenféle harisnyák.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

14807—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállit-
mányok a vasuti üzletszabályzat 70.
§-a értelmében nyilvános árverés után,
d. e. 9 órakor az alább felsorolt állo-
mások teheráru raktáraiban a követ-
kező napokon kerülnek eladásra, mely-
hez a t. közönség ezennel meghivatik.

állomáson f. é. április hó

Pécs	24-én
Nagy-Szeben	24-én
Bpest dpart	25-én
Szatmár-Németi	25-én
Nagyvárad	26-án
B.-Csaba	26-án
Fiume	29-én
Zimony	29-én
Temesvár J.-város	30-án
Debreczen	30-án

Budapest, 1901. február hó 26-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény-

Az általános munkaidő beállta alkalmából értesítjük a környékbeli t. munkaadó urakat, hogy az aradi

ipartestület közvetítő irodája

minden szakba tartozó munkások közvetítésével még kiterjedtebb módon foglalkozik, mint az előző években. A közvetítés a legtávolabb fekvő vidékre is eszközöltetik ha a megrendelt munkás részére az utiköltség, 2 kor. közvetítési díj és 50 fil. postadíj (a munkakönyv elküldése céljából) előlege- sen postautalványon a közvetítési iroda címére beküldetik.

Uradalmak és földbirtokosok részére gépészek — vala- mint éves kovácsok és kerékgyártók is megrendelhetők.

Egyben tudomására hozzuk az aradi és környékbeli mindazon t. szülőknek, akik iparos pályára alkalmas fiukkal rendelkeznek s őket tanonczokul óhajtanák felvétetni, szives- kedjenek az alólirt ipartestületnél akár írásban, akár szóval jelentkezni, hogy a fiuk költségmentesen a helybeli iparosoknál elhelyezhetők legyenek.

Aradon, 1901. április hó 16-án.

271

Az aradi ipartestület elnöke.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Valódi

ZAGORIAI MELLSZÖRP

kellemes és hatásos szer felnőtteknek és gyermekeknek, görcs. fuladás, számarhurut, tüdőhurut, elnyálkásodás és mindennemű mellbetegségek ellen. Elősegíti a felkőhögést. Egy palaczk ára csak készpénz ellenében 3 korona 30 fillér.

Széchenyi Apotheker 3144

A. THIERRY'S BALSAM-FABRIK

In Prograda bei Rohits.

Ugyelni kell a tok-záratra s az abban benyomott cégjegyzőre: **A. Thierry's Schutzengel Apotheke.**

Kapható Török József gyógyszerárában Budapest, Király-utca 12.

Aradon kapható: Földes Kelemen és Hajós Árpád gyógyszerészeknél.

11—1901. m. g. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a városi legelőkre bocsátandó szarvasmarhák és lovak után eső legeltetési és pásztor díjjak a folyó évi április hó 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30 és május 2, 3, 4. napjain a városi pénztárba befizetendők.

A díjjak letételekor a pénztári hivatal kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, amelyekkel a szarvasmarhák és lovak a legelőre bocsátására kitűzött napokon a legelőkre bocsáthatók.

A legelőre bocsátás idejét folyó évi május hó 6. és 7-ik napjaira tűzük ki.

Arad, 1901. évi április hó 20-án.

A városi tanács.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

48567—13850. F IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomás helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

állomáson f. évi április hó
Arad 25-én d. e. 9 óra
Budapest, 1901. évi április hó 1-én.

Az igazgatóság.

Szabadság-tér 12.
szám alatt 260
a volt Kakujai-féle nagy
üzlethelyiség
f. év május hó 1-ére
kiadó.
Értekezhetni: Marek Samu
és fia bórkereskedő czégnél.

Angolul, francziául és németül
tökéletesen beszélek,
9 évig Londonban, 3 évig Párisban
laktam.
Okmányok, üzleti- és más levelek
fordítását,
ugy
lecze-órákat
elvállalok. 310
Czim a kiadóhivatalban.

453—901. th. sz.

Hirdetmény.

Aradvármegye tek. alisvánja az 1901. évi április hó 16-án kelt 10583. sz. intézvényével a dézna-monyászi községi közlekedési közut 11—12. km. szakaszán a monyászi patakhid újból építését, a 13—14. km. szakaszon utrendezési munkát, a 14—15. km. szakaszon levő Ravna patakhid újból építését, a hidfeljárókhoz szükségelt földmunka kivételével 7562 korona 08 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1901. évi május hó 2-ik napjának délelőtti 11 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5⁰/₀-ának megfelelő bánatpénz csatolandó. A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Kelt Aradon, 1901. április 19-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris, 1888. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádogos, csatornázás és vízvezeték házi berendező Aradon.

Üzlet: Andrassy-tér 13. sz. (Minorita-épület.)

Telefon sz. 333.

Műhely: Batthyányi-utca 32. sz. (Saját ház.)

Telefon sz. 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű háztartási jégszekrényekben vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Fürdőkádak, zuhanykészülékek, angol closetek, fürdőszoba berendezések. Mindennemű konyhaberendezési cikkek nagy raktára. Asztali és függőlámpák, kocsilámpák, diszes madárkalitkák és fényezett edények, fagyalt-gép, mandula-örölő, kávéfőzők stb. — Elvállal mindennemű ornament- és épület-bádogos munkákat, fedéseket, diszes mansard- és tetőablakokat, csatornákat rajz szerint, pontos kivitelben, jutányos áron. 261

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Répamag,
Lóheremag ^{stb.}
Csemeték,
Pekingi kacsák,
Magyar
bikák

293

kaphatók:

gróf Teleki Arvéd ur
drassói uradalmában
u. p. Koncza.
Páris: Grand Prix.

A magy. kir. államvasutak budapesti jobbpartú üzletvezetősége.

11146—901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Budapest—Kelenföld állomásán lévő két emeletes lakóépület korhadtt földemeinek intézetünk faanyagával történendő kiváltása és a vele kapcsolatos munkák létesítése céljából ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A tervek, az ajánlati költség-számítás, részletes leírás versenyfeltételek és a zárlevél tervezete Bpest-jobbpartú üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (Külső Kerepesi-ut 13—15. sz. I em. 54) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg felbélyegzett ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 2-án déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. osztályánál Budapest VIII. ker. Külső Kerepesi-ut 13—15 sz. nyújtandók be lepecsételve eme felirattal: „Ajánlat a budapest-kelenföldi lakóépület földemkiváltására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz-fejében legkésőbb f. évi május hó 1-én déli 12 óráig 500 kor. azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, gyűjtőpénztárunknál (Külső Kerepesi ut) letendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítvevénynyel adandók fel. Az ajánlatok között a szabadválasztási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1901. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállit 231

MAUTHNER ÖDÖN

es. és kir. udvari magkereskedése BUDAPESTEN

Irodák és raktárak: VII. Rottenbiller-utca 33.

(Közuti villamos megállóhelye.)

Elárusító: VI. Andrassy-ut 23.

helyiségek: (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.